

BUDAPESTI HIRLAP

Megjelenik hétfő kivételével mindennap.

Előfizetési árak: Egész évre 220 korona, félévre 110 kor., negyedévre 66 kor., egy hónapra 20 kor., Egyes szám ára helyben, vidéken és pályaudvarokon 80 fillér.

Hirdetések milliméter számításal, díjazás szerint.

Főszerkesztő:

Rákosi Jenő

Helyettes főszerkesztő:

Csajthay Ferenc

Szerkesztőség: VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 4. sz.

Igazgatóság és kiadóhivatal: VIII. ker., József-körút 5. szám

Telefonszámok: József 43, József 53, József 63, József 23-84.

Hét város.

Budapest, jan. 17.

A kormány országos gyászt rendelt. Színház és mulatóhely elnémul néhány napra a fővárosban. Fekete zászló, vihar-tépett szövet inkább, mint zászló, mert hiszen a lobogókból is kifogytunk már — kívül a házakra hirmondónak, ha ki még nem tudná, hogy halottasház lett a büszke Magyarországból. Gyönyörű városaink: a koronázó Pozsony, a kuruc főváros Kassa, a szűz Komárom, könyves Nagyvárad, kincses Kolozsvár, a tizenhármak városa, Arad, a magyar lélek egyik mosolygó hódítása, a gazdag Szabadka s még annyi más viruló magyar empórium: mind oda vannak. A magyar történelem, a magyar műveltség, a magyar hősiség oszlopai és alkotásai idegen, ellenséges kézre kerülnek. A kiformált alkotások nyersanyagul jutnak barbárok kezére, a kik át fogják formálni a maguk ábrázataira. Mennyi kincs, mennyi érték süllyed a semmibe. És mennyi lelki kincs és szellemi érték megy veszendőbe. Hét nagy magyar város, benne harmadfélszáz ezer művelt magyar! A kit Párisban csak úgy adnak és vesznek s ártterelnek egyik akolból a másikba, mint az eladó juhnyáját. És ez a hét csak képlet a többi harminchért! Nagyszerencsétlenségekre voltunk elkészülve, ha a háborút elveszítjük. Mi azonban többet is elveszítettünk, mint a háborút. Elveszítettük, — sajátkezűleg öltük meg az egyetlen embert, a kiről ma mindenki mondja: ő segíthetett volna rajtunk; elveszítettük régi alkotmányunkat, cifra, modern ívegyvöngyért cserélve el legősbibbi családi ékszerét a nemzetnek s most készülünk muzikaszóval és kortesdanával sirba tenni: és elveszítettük végül önönmagunkat, nemzeti lelkünket, magyar önünket, történelmi öntudatunkat és méltóságunkat.

És mégse tudtuk elhinni, hogy ez a fenhéjazó, öntelt, huszadik századi civilizáció, mely úgy tele van a maga haladásával, annyi parádét csap a humanizmussával s úgy hivalkodik tudományos vívmányaival és folyton televeszi a száját az emberi és népjogokkal: ez a perverz huszadik század oly dülást tegyen saját hirdett tanításain, rohamkését, mint a Lenin-fiúk terroresapatának állati figurái, megforgassa egy nemzeti civilizáció remek alakotásaiban s magában a nemzetben, mely a leginoffenzivebb, legnyiltabb, leglovagiasabb volt az összes európai nemzetek közt.

És megtegye rajta ezt a kegyetlenséget, a mikor ez a nemzet borzalmas áldozatok s kimondhatatlan szenvedések után vérevesztetten, tehetetlenül, védelemre képtelen fekszik elterülve a földön.

Heten vannak az antantban. Hét várossal és hét átokkal maradunk egymásnak adósai.

És ha szétnézünk segítségért, ugyan hová forduljon szemünk, ha nem felétek fiatalok, új nemzedéke a magyarnak és felétek anyák, a kik életet adtatok, adtatok lelket az új nemzedéknek: és felétek, az új nemzedék tanítómesterei felé, a kik tudományt, hazaszeretetet, szerénységet, hitet és férfias erkölcsöt fogtok adni a serdülő új nemzedéknek.

Mi pedig, régi nemzedék, adunk neki egy sebekkel borított, csonka, koldus országmaradékot, hogy okuljon a mi gyászos példánkón és gyógyítsa meg, építse föl Szent István elesett birodalmát tudással, önfeláldozó, önzetlen szeretettel, férfias jellemmel, gyermeki hűséggel és meg nem szűnő becsületes munkával.

Elvégeztetett? — Nem!

Magyarok!

Béke az, a mit nekünk ajánlanak?

Nincs magyar, a ki ép ésszel, s romlatlan szívvel azt mondhatná, hogy az.

Igazságtalan, s a történelemben példátlan kegyetlenség. Súlyos helyzetünkben ránk erőszakolt öngyilkosság volna, ha gyengeségből véglegesnek tekintenők és beletörődnénk.

Legyünk erősek, maradjunk nyugodtak, s várjunk. *Ne higgye senki, hogy ez már „elvégeztetett”.*

Béke, mely állandósítaná a háborút, a fajok örök, iszonyatos harcának dülő, pusztuló terévé tenné nemcsak a mit büntetni kíván, — szegény hazánkat, hanem a miénkből jutalmazni kívánt szomszéd országokat is, — lehetetlen, — ilyet a vak gyűlölet tervezhet, ilyet a papír megírhatja, de ilyen béke nem maradhat meg. Akkor sem, ha megkölik. Az élet akkor is elveszi. Egyetlen, szellő rebbenése, bármely világtájról, halomra dönti, mint a kártyavárat.

Emeljük fel szíveinket, magyarok! Nem végeztetett el!

Ezeréves nemzetet ilyen képtelen papirosbékével megölni nem lehet.

Bizunk benne, hogy ez a békeajánlat még nem végleges. Ha pedig csakugyan az is, bizunk a jövőben, a történelmi igazságban, a lehetetlenségek lehetetlen voltában, Istenben és önmagunkban!

Fel a fejet, magyarok! Legyünk egységesek, mindenre elszántak! Ne féljünk, ne siránkozzunk!

Ezer esztendő sok rettenetét kiálltuk és ime bérünk! Kijeljük még e rettenetes békeajánlatot is. És élni fogunk.

Magyarország határait az élet és a történelem szabta meg. A gyűlölet és a papiros mulandó. A természet és a történelem igazsága örök!

Bizalom, remény, bátorság és kitartás, magyarok!

**Magyarország területi épségének
védelmi ligája.**

A magyar békeszerződésről.

Irta Chorin Ferenc főrendiházi tag.

Budapest, jan. 17.

Sajnos, a béketárgyalásokhoz fűzött reményeink nem teljesedtek. Az antant hatalmak ragaszkodtak ahhoz, hogy az ezredév óta fönnálló és virágzó állami egységet darabokra tépjék és nem fontolták meg azt, hogy egy élő organizmusnak a széthirtása nyugalom és béke helyett, folytonos nyugtalanságot és elégedetlenséget fog szülni.

A fölhozott érvek özöne a történelem tanúsága, a megszállott területeken lévő millió és millió magyar- és nem magyar-anyanyelvű lakosság tiltakozása, mindez hiábavaló volt, mindez nem tudta megakadályozni, hogy a történelem legnagyobb igazságtalanságát és politikai hibáját Magyarországon végre ne hajtsák. Megfeledeztek azokról a nagy áldozatokról, a melyeket hazánk évszázadok óta a civilizáció, a szabadság és az emberi jogok érdekében hozott és megfeledeztek azokról a nagy küzdelmekről, a melyeket a magyar nemzet állami léte, szabadsága és alkotmánya érdekében az osztrák abszolutizmus ellen folytatott. Mig az osztrák népek térdet és fejet hajtottak az osztrák császári abszolutizmus előtt és abból hasznot húztak, egyedül a magyar faj szabadságszeretete volt az, a mely óriási áldozatok árán megtörte az önkényuralmat és nemcsak magának, hanem Ausztria népeinek is alkotmányt vívott ki.

A nyugati civilizációt keleten Magyarország képviselte. Nagy államférfiaiunk, tudósaink és költőink, messze kimagaslának a benünket övező országok vezető férfiai közül és addig is, a míg a háborús szenvedély el nem borította Európát, külföldön is nagy elismeréssel és magasztalással találkoztak. Az elszakított országrészekben lévő alkotások mind e mellett bizonyítanak. Egyetemeink, főiskoláink, mind európai nivón állanak: a mi kulturánk áthatotta nemzetiségi testvéreinket is. Alkotásaink a jogszolgáltatás és közigazgatás terén vetelkednek bármely más civilizált államéval és összehasonlítva a szomszéd államokéival, utólréphetetlen magasságban állanak. Azok a magyar intelligenciával és magyar tőkével létesített ipari és kereskedelmi vállalatok és intézmények, a melyek a vidéki városokban vannak központosítva, országunktól való elszakítás által jórészt olyan államokba kebeleztetnek be, a melyek részben nálunk alacsonyabb gazdasági színvonalon állanak, részben pedig már saját vállalataik érdekében is ellenséges magatartást fognak tanúsítani a magyar vállalatokkal szemben.

Mindezek a nagy alkotások most veszedelemben forognak. A háború befejezése óta eltelt esztendő szomorú tanúságot tesz állításom igazsága mellett. Egyetemeink, főiskoláink bezárattak, tanáraink, bíráink, tisztviselőink, orvosaink és ügyvédek, a kik a magyar hazához hűek akartak maradni, erőszakkal eltávolítottak, bontalanokká és kenyértelenekké váltak. A kórházakat és klinikákat orvosok hiányában

bezárják, a jogszolgáltatás és közigazgatás avatallan kezébe kerülnek. Ezt nevezi az antant békekötésnek. Ez nem békekötés, hanem a forrongásnak és elégtelenségnek perpetuálása, mert a nemzetelek között nem az általunk kívánt megértést, hanem a gyűlölség csiréit híní el.

A békekötésnek nagy igazságtalanságai-ban egy nagy vigasz rejlik számunkra: annyira túlfeszíti a húr, hogy tartós nem lehet. A világtörténelem mutatja, hogy nem lehet tartós az, a mit a népekre ráerőszakolnak. Az első szellő, a mely keletkezik Európában, romba fogja dönteni azt, a mit az erőszak létesített és új alkotásoknak, új életnek fogja megnyitni az útját.

Nekünk ezt a békét el kell fogadnunk. A nemzetfőltéltől függ feltámadása. Dolgoznunk kell, és fogcsikorgatva hallgatni. Ha a nemzet hivatásának magasztalára emelkedik, a feltámadásnak el kell jönnie. Nem válunk el örökre azoktól, a kikkel egy ezredében át együtt éltünk, együtt dolgoztunk, szenvedtünk és küzdöttünk.

Bármily fájdalmas is a békeszerződés területi rendelkezése, a békét meg kell kötnünk, azonban két feltételhez mulhatatlanul ragaszkodnunk kell. Páratlan a világtörténelemben, hogy egy 20 millió lakosságú, gazdaságilag, politikailag és földrajzilag egységes országból 10 millió embert szakítanak ki; még idétlenebb dolog, hogy az idegen uralom alá hajtott magyar és nem magyar ajku lakosság politikai jogairól, nyelvéről, oktatásáról és vallásáról, semmi gondoskodás nem történik. Ha igaz a lapok közlése, akkor azok a rendelkezések, a melyek az osztrák békeszerződésben az elszakított területeken lakó nemzetiségi kisebbségek védelméről szólnak, a mi békeszerződésünkben kimaradtak volna, de lehetőséget fognak nekünk nyújtani arra, hogy az idegen uralom alá kerülő magyarok sorsáról külön egyezményekkel gondoskodjunk. Ha az egyezés nem sikerül, az antant kötelessége lesz a kisebbségek jogainak biztosításáról gondoskodni. E kötelesség alól a multak precedensei és a tett nyilatkozatok után semmi szín és ürügy alatt nem térhet ki. Kell, hogy ennek a kérdésnek szabályozása a békeszerződés integráns részévé váljék.

A másik kérdés, a melyre nézve még tájékoztatásunk nincsen, a jövőben Magyarország megélhetésének kérdése. A megélhetéshez ipari és mezőgazdasági munka szükséges. Termelő munka azonban meg nem indulhat nyersanyagok nélkül. Azok a területek, a melyeket most elszakítanak tőlünk, szolgáltatották iparunk és mezőgazdaságunk számára a legfontosabb erőforrásokat. Ezt biztosítani kell, mert különben nem lesz termelésünk, nyomor, éhség és ennek nyomában járó zavar és társadalmi forrongások keletkeznek, a melyek az állami élet nyugalmát fenyegetik és nemcsak ránk, hanem Európa többi részére is nagy veszedelmeket rejtenek magukban. Ennek a nagy célnak elérésére nem elégedhetünk meg egyszerű ígéretekkel; biztosítékok kellenek, nemzetközi biztosítékok, a melyek a rendelkezések végrehajtása felől

semmi kétséget nem hagynak fenn. Itt nincs haladéknak helye. Talán javítana ebben a tekintetben helyzetünkön az a nyomatékos követelés, hogy azonnal a békeszerződés aláírása után vegyék fel Magyarországot a népek szövetségébe és úgy a nemzetiségi kisebbségek érdekének védelmére, mint Magyarországnak nyersanyagokkal való ellátása nemzetközi oltalom alá kerüljön.

Az eddigi párisi hírek nagyon lesuj-

toak, de nem tartom kizártnak, hogy a legkérővőbb igazságtalanságokat mégis módosítani és enyhíteni fogják. A béke-delegáció elnöke és tagjai, a kik eddig is méltón képviselték Magyarországot és annyi odaadással és áldozattal küzdöttek a magyar nemzet igazáért, ennek a két föladatnak fogják szentelni, remélem, sikerrel, egész erejüket.

A megcsontított Magyarország.

A békefeltételek pontjai. — Mit veszünk a demarkációs vonalon túl. — A magyar hadsereg a jövőben csak 35.000 főből állhat. — Apponyi expozéja.

Budapest, jan. 17.

Itt közöljük az újabban érkezett párisi jelentéseket, a melyek részleteket hoznak a magyar béke-delegációnak tegnap átadott békefeltételekről. A hivatalos táviratok ezek:

A békefeltételek.

A békejavaslat nagyjában azonos a st.-germaini békeszerződéssel. — A határvonalat külön bizottságok fogják megállapítani a helyszínén.

Páris, jan. 17.

(A M. T. I. szikratávirata.) Mint a Havasiroda jelenti, csütörtökön a külügyminiszter dolgozószobájában Apponyi Albert gróf átvette Dutasta kezéből a szövetségesek békefeltételeit. Az aktus alkalmával jelen voltak Clémenceau, Lloyd-George, Nitti, Wallace és Matsui. A békeszerződés ugyanazon az alapon épült föl, mint a st.-germaini. Mindkét szerződésben azonosak a népszövetségre, az állampolgároknak Európán kívül való érdekeire, a hadifoglyokra, a szankciókra, a kisebbségek védelmére, stb. vonatkozó részek.

A határokat a szerződés kis helységei nével jelzi.

Ausztria felől Magyarország elveszti azt a területsávot, a mely Német-Nyugatmagyarország néven ismeretes.

A szerb, horvát, szlovén állam oldalán a határ követi a Dráva egyik mellékfolyójának, a Murának a folyását, majd a Muramentén halad egészen addig a pontig, a mely mintegy 50—60 kilométerrel fekszik északra a Drávanak a Dunába való torkolásánál.

A határ azután Mohácsról délre, Bajától délre és Szegedtől délre húzódik és csatlakozik a román határhoz.

Románia felől a határ északkeleti vonalat követ a Magyarországnak jutó Debrecen és a Romániának jutó Nagyvárad között.

Csehországot Romániától és Magyarországtól északi részétől a Tisza felső völgye választja el. Innen a határ a Duna völgyének halad, Budapesttől mintegy 30 kilométernyire északra.

A határvonalat egyébként külön bizottságok fogják megállapítani a helyszínén. A bizottságokba öt tagot a szövetséges és társult hatalmak, egyet pedig az érdekelt hatalmak fognak kiküldeni.

A magyar államadósságokat külön pénzügyi klauzulák alapján fogják fölosztani azok között az államok között, a melyek a magyar királyság egykori területében részesednek. A mi a katonai kikötéseket illeti, a magyar hadsereg nem haladhat meg 35.000 embert és a hadsereg nem rendelkezhetik 105 milliméteresnél nagyobb kaliberű ágyuval.

A területi határozatok.

Magyarország új határai. — Magyarország köteles lemondani minden elszakított területre vonatkozó jogigényéről. — Magyarország köteles elismerni az új államok függetlenségét.

Páris, jan. 17.

(Havas.) A magyar béke-delegációnak átadott békeszerződés éppen úgy van megalkotva, mint a st.-germaini szerződés. A népszövetségre, az Európán kívüli érdekekre, a hadifoglyokra, a jóvátételre, a léghajózásra, kikötőkre, víziutakra, vasutakra stb. vonatkozó fejezetek a két szerződésben teljesen azonosak.

A szerződés felsorolja ezután Magyarországot pontos határait Ausztria, a szerb-horvát-szlovén állam, Románia és Csehország felé. És pedig: — megjegyezve, hogy a határokat jelölő

Versek.

Irta Bárd Miklós.

Hegyeim, erdők...

Hegyeim, erdők,
Fénylő vizek,
Lombhullám fodrán játszó színek,
Ragyogó ormok, ásitó mélyek,
Smaragd zöld sátra árnyának és fénynek,
Álmaim fészke, nyugvó helyem.
Mint a bús szarvas, kelve, riasztva,
Messze kerüllek, nem jövök vissza.
Cseh átok ül a rengetegen.

Egy urat vallok,
Egy a hitem,
Régi szerelmén csüng a szívem.
Más rengetegnek nincs büve-bája,
Más erdők lombja ha zúgna, fájna.
Álma sem volna, csak a mi fáj.
Más vadon erdő sejtelmes mélye,
Más hegyek orma, más vizek fénye,
Eltűlt szívemtől ott az a fáj.

Ung vize mentén
Fekete gyász,
Ung vize mente hiába vár,
Fölsír a lelkem, beteg a vágyom,

Ásitó mélység köztünk a távol.
Vadon világa nyugvó helyem.
Számúzve tőled örök a bánat,
Nem hallom többé zúgó danádat,
Cseh átok ül a rengetegen.

„A vén cigány” háza.

Lombrésen át kell, hogy a szem keresse
Fehér falát, mit futók zöldje árnyal.
Tárt ablakán át betekint az este,
És besóhajti mi van a vén cigányra?
Tán be is szól: no öreg füstifecske,
Hogy lesz a „magyszerű halállal”?
Vak csillagod levelebe fulladt,
Térségein hadak vonulnak,
Benéz az est, a tárt ablakon át.

Majd besuhan, s kigyúlva, mint a hajnal,
Tűzet cseppent a vén cigány borába.
Ott könyököl a vén, emeli bajjal,
Felém aranylik színgölt kupája.
Kiissza, — tűzbe lángban égek,
Leccsapja: csak azért is élek!
Oh, lesz még egyszer ünnep a világon!
S tán ott e had se más, csak gonosz álom?
Lassan vonulnak el, dühöngve lépnek...

Várom...

Csak várom... Mit tudom, ki ő,
Csak ő legyen, ki hogyha jó,

Föl élnek utcák és terek,
S a halk szomorú emberek
Lelkének élő tüze lángja,
Mint milliónyi égő fálya
Világít néki az uton. —
Honnan jön, merről, nem tudom
Várom.

Halljátok-e, utszéli fák,
Virágozzék ki minden ág.
Ha elközelg, ha erre jön,
Az új élet, az új öröm,
Ki áldott, mint a meleg esső,
Melyért a tikkadtan esengő
Ott csüng a firmamentumon. —
Megcsap egy bűvös fuvalom,
Várom.

Csak ő legyen! — rá ismerek,
Az éjjel ez nem köt frigyel,
De mint ivén az ifju nap,
Mely gyújt és fölfelé halad,
Úgy jön az én Uram Királyom.
Ki urrá lesz e tetszhalálon,
Javunk, jogunkon túl nem ad. —
En nem ösmerek más Urat.
Várom.

városok és folyók kivétel nélkül Magyarországon vannak:

Ausztriával szemben: az osztrák-cseh-szlovén határt jelző pont, azután *Pusztasomorja, Hidegség, Salamonfa, Kőszeg, Pinkamindszent*, a Jókától keletre két kilométernyire levő pontig.

A délszláv állammal szemben: *Kotománu, Bodeha (?)*, Édes, a Dráva folyása, *Kassad, Beremend, Udvard, Kunbaja, Ószentiván, Kükékháza*.

Romániával szemben: a nagylaki vasúti állomás, *Dombegyháza, Guula, Gezt, Kismarja, Bagamér, Vállaj, Nagygéc, Magosliet*.

A Tótfölddel szemben: a Tisza folyása, *Bereasuránu, Barabás, Damóc, Pácin, Sátoralduihely, Pusztafalu, Hidvégyardó, Bánréve, Zagyvaróna, Tarnóc, Tesa (?)*, a Duna folyása az osztrák-cseh-szlovák határpontig.

A határt Magyarország és a szerb-horvát-szlovén állam és Románia között héttagú bizottság fogja kijelölni, a melynek öt tagját a szövetséges és társult hatalmak, egy tagját az érdekelt állam, egy tagját pedig Magyarország nevezi ki.

Ezenfelül Magyarország lemond Olaszországa, a szerb-horvát-szlovén állam, Románia és Cseh-Szlovákia javára minden jogról és jogcímről azokra a területekre nézve, a melyek az egykori osztrák-magyar monarchiából ezekbe az államokba bekebelezetnek.

Magyarország lemond Fiumára és az egykori magyar királyság határos területére vonatkozó minden jogáról Olaszország javára azokon a vonalakon belül, a melyek később állapítandók meg, különösen pedig kötelezi magát, hogy elismeri az erre vonatkozólag megállapítandó szerződéses határozmányokat.

Magyarország elismeri a szerb-horvát-magyar királyság minden jogáról, a mennyiben a megállapítandó határon kívül fekvő területre vonatkoznak.

Magyarország elismeri a szerb-horvát-szlovén és a cseh-szlovák állam teljes függetlenségét, viszont a cseh állam kötelezi magát, hogy nem létesít várszerű erődményt a Duna jobbpartján Pozsonytól délre.

Gazdasági határozatok.

Magyarország és Ausztria gazdasági egyezséget fognak kötni.

Az Ausztria és Magyarország egymáshoz való gazdasági viszonyáról szóló intézkedések kiállításba helyezik, hogy Magyarország és Ausztria külön egyezményt fognak kötni kölcsönös élelmiszer és nyersanyagszállításról, valamint gyáripari termékek szállításáról. Ennek az egyezménynek a lejártáig, de legfeljebb a szer-

ződés életbelépését követő öt esztendőig köteles Magyarország megengedni, hogy Magyarországból a jóvátételi bizottság által megállapítandó mértékben élelmiszereket vigyenek ki minden nemű megadóztatás vagy egyéb korlátozás nélkül. Magyarország ugyanolyan kedvezményeket ad az osztrák bevásárlóknak, mint a magyaroknak. Ausztria nyersanyagokat és gyári termékeket fog szállítani ellenszolgáltatásul.

A szerződésnek a javakról, jogokról és érdekekről szóló szakasza a st.-germaini szerződéssel szemben azt is kimondja, hogy mindazok az ebben a szakaszban nem említett intézkedések, a melyeket a magyar hatóságok a volt királysághoz tartozó területeken 1918 november 3-ika óta tettek és a melyek a szövetséges és társult hatalmak vagy polgáraik jogait, javait és érdekeit érintik, érvénytelenek és semmisek.

Magyarország elővételi jogot biztosít a szövetséges hatalmaknak bizonyos mennyiségű kőszén évenkénti szállítására a pécsi szénbányákból, öt évre terjedő időszakra. A szállítandó mennyiséget az a jóvátételi bizottság állapítja meg, a mely a cseh köztársaság számára való szállításokról rendelkezik.

Pénzügyi határozatok.

Magyarország biztosítani köteles az osztrák államadósságból reá cső részt.

Magyarország pénzügyi terheinek felosztása és minémisége, a mennyiben a cseh állam, Románia és a szerb-horvát-szlovák állam lesz köteles viselni azokat, a fenhatóságuk alá helyezett terület szerint általában a szerződés pénzügyi határozmányaiában van megállapítva, a melyek azonosak a st.-germaini szerződés megfelelő pontozataival és attól csak két pontban térnek el.

Azok a határozmányok, melyek szerint a Magyarországot megszállva tartó hadsereg el látása Magyarországot terheli, nem alkalmaztatnak az 1918. november 13-ika óta a szövetséges és társult főhatalmak beleegyezése nélkül történt katonai operációkra. Ezekre az esetekre vonatkozóan a jóvátételi bizottság fogja megállapítani a kiadásokból azt a részt, a mely Magyarországot terheli. Másrészt külön fogják megállapítani azt, hogy a magyar kormány a külfölddel szemben fennálló államadósságokon kívül biztosítani köteles az osztrák adósságból rá eső részt, mint Ausztria-Magyarország általános adósságaihoz való hozzájárulást. A közgazdasági pontozatok mindenben megegyeznek a st.-germaini szerződés határozmányaiával, néhány részleges határozmány kivételével, a

melyek az Ausztria és Magyarország közötti gazdasági viszonyra vonatkoznak.

Natonai határozatok.

A magyar véderő létszáma 35.000 fő lehet. — Nehéz ágyúja nem lehet hadseregünknek.

A katonai határozmányok azonosak a st.-germaini szerződés megfelelő részével, csak két pontban térnek el attól. A magyar véderő létszámát 35.000 főben állapítják meg. A magyar hadsereg nem tarthat nehéz ágyúkat, azaz nem lehet olyan ágyúja, a melynek 105 milliméternél nagyobb kalibere van.

A mi a jóvátételt illeti, az erre vonatkozó határozmányok azonosak azokkal, a melyek a st.-germaini békeszerződésben foglaltak. (M. Távirati Iroda.)

További békefeltevések.

Forgalmi peage-jog a csehek és románok részére. — A dunai flotilla megszűnik. — A hadifoglyokat a békeszerződés hatálybalépése után szállítják haza.

A Magyar Távirati Iroda jelenli felhívatalosan: Addig, a míg a magyar békefeltevések részletes és teljes szövege nyilvánosságra jut, a közvélemény tájékoztatására az alábbiakban közöljük a békefeltevések tartalmát:

A területi kérdésekre vonatkozólag a békekonferencia a Clémenceau-féle június 13-iki jegyzékben foglalt határvonalat állapította meg ország-határu, úgy, hogy délen Békéscsaba, Mezöhegyes, Baja, Pécs, Szombathely és Kőszeg még Magyarországhoz tartoznak. Baranyában azonban a dardai sarak és a Muraköze a szerb-horvát-szlovén államhoz kerülnek. Egyébként a határ pontosan követi a Clémenceau-féle demarkációs vonalat.

A közlekedési és léghajózási határozatok között megemlítendő az a követelés, hogy *Losoncánál új összeköttetés létesítendő tizenöt évi időtartamra* forgalmi peage-joggal, a cseh-szlovákok részére. *Helyi peage-jog biztosítandó a románok részére legfeljebb tíz évi időtartamra Nagyszalonta, Arad és Kisjenő között Békéscsabán át.* A déli vasút Póla állomás és Kotor-Karcs vonalának használatára nézve a délszláv állammal szerződés kötendő. Cseh-szlovákiának öt éven belül joga van a pozsony-nagykanizsai vonal forgalmi kibővítését kívánni. Pozsony és Fiume között is forgalmi peage-jog biztosítandó a cseh-szlovákok részére.

A mezőgazdasági határozmányok úgy intézkednek, hogy Ausztria és Magyarország között egyezmény lesz köthető a termékek kölcsönös kicserélése dolgában. Azon államok részére, a melyektől Ma-

Páris az új békében.

— Külön tudósítónktól. —

Neuilly, jan. 10.

Itt nem kell Párist újra felfedeznem. De megpróbálhatom visszaadni amaz emlékek hatalmas benyomását, melyek úgy áramlanak az ember felé, mint rég nem élvezett illatok. Ez a viszontlátás olyan, mint egy új egyesülés az emberi szüz kultúrának ez örök tanyájával, melyet el nem tud ékietleníteni se gyűlölet, se hazugság, mert mint minden, a mit ember maradandót teremtet, felette áll alkotójának és szentvedelmének.

Prózáilag zavarja ezeket a felfrissítéseket a szinte eredeti mód, a melyen a várost látogatunk megengedték. Ha eddig is ösztönszerű ellenérzésem volt a Cook szerint rendezett tömegkirándulások és tömegelvezetek iránt, úgy a mostani experimentum eddigi érzésem helyes voltának csattanós bizonyíték.

Csak mérsékelt gyönyörűség, magányos lelkekre nézve bizonyos benyomásokat fedezel és megfigyelés alatt élvezni, ha még oly diszkrét és előkelő is, de differenciált szellemi közösségekre nézve nem egészen megfelelő társaság a megfigyelő. De egyen-máson tulsegíti az embert, ha jó képet tud vágni a rossz játékhöz.

A látvány, melyet a Quai d'Orsay előkelő palotájában végbemenendő ceremónia szereplőit szállító autók nyújtanak, nem tesz olyan benyomást, a mit könnyű szívvel nem osztanánk meg másokkal. De csak kevesen vannak kíváncsiak, a kik a világ nagyjainak érkezését látni óhajtják. Alig egynehány száz ember gyűl

itt össze, hogy üdvözölhesse Clémenceaut, a „győzelem atyját”. A kemény kalap mögé elrejtett markáns öreg fej azonban, melyet a tengeri főkára emlékeztető hatalmas bajusz díszít, gyorsan eltűnik a palota főbejárataiban. A bejárat közelében a történelmi híre jutott Salon de l'Horloge elfüggönyözött, néma ablakai vároznak arra az újabb történelmi jelenetre, a mely titoktartó függönyei mögött most készül lejátszódni. — Nem, ez a jelenet sem az újságírói, sem az érzelmi világnak nem fog tudni nyújtani semmit. Annak az érelnemesedéssel diplomáciának, a mely milder valóságot megvetve, négy fal között eszeli ki a politikát és ahhoz görcsösen ragaszkodik, ennek a diplomáciának jó öreg otthona megrázó, lelki megélesekre bizony nem igen szolgálhat alkalmu!

Annál inkább és újra meg újra ébreszti bennünk ezt a hatást az a hasonlíthatatlan látvány, a melyet a Place de la Concorde nyújt... ou l'étranger reste comme échaîné... A méltóságteljes Madelaine és vele szemben az elegáns és utólrhetetlenül előkelő „Hotel des Cercle de l'Union”, a mely mozdulatlanságának maszkját ma sem vetette le magáról, megkapó ellentét a lármás, zajos boulevardoknak, a hol ma, ha lehetséges, még több ember sűrűg-forog, mint hat évvel ezelőtt, mert a La Manche-esztornán innen soha sem volt több az amerikai és az angol ember, mint éppen manapság. A Rue de la Paix pompított esti világlátása sem mutatta soha a kincseknek olyan tömegét, mint ma: a harmónikus gyöngysorok és az óriás szoliterek Cartier és Vevernét, a leggyönyörűbb strucc-tollak, a kék róka- és breitsvanchundák Madame Paquin-nél vagy Worth-nál, a melyek ma mese-szerű értéket jelentenek, könnyen és gyors ve-

vőkre találunk a dollár boldog tulajdonosai és a számtalan „nouveaux riches”-ek világában.

A város most néhány fokkal sötétebb, mint a hogy azelőtt láttuk. A bulvárok és az Avenue de l'Opera nagy ivlámpái hiányzanak, hasonlóképpen a világlatok szerkesztőseinek és a mozi-színházak hirdetéseinek transzparensei. De egyébként minden a régiiben maradt. A sok emberöltő, a mely elvonult fölöttünk, meg sem látszik az örökifjú városban. És milyen kellemes, olcsó és csekély a drágulás is, a midőn — miként a Hachette-Almanakból tökéletes hi-telességgel meg lehet állapítani — az összes árucikkért a békeidő árának kétszeresét, háromszorosát, vagy legfeljebb négyszeresét kell megfizetni. A dolog csak akkor kezd érzékenynek lenni, a mikor minden árat a tizenkétszeres kabalisztikus számmal sokszorozni kell, hogy — ott-honosan érezzük magunkat.

A színház látogatása tilos — természetesen. És ez nagy önmegtartóztatást jelent. A hol a két Guítrv — a Guítrv-filmsnek a darabjában — minden este nagy művészetével elragadtatja az embereket, a hol Cora Laparcerie minden este látható volna s a hol Anatole Francenak *Rözszerde de la Reine Pédaneue* című műve, (a mi magyar fordításban *A ludlábkirálynő sülőháza* címmel jelent meg) a mely utánozhatatlan a maga Rabelais-szellemével, finom ironiájával és minden emberi dolog iránt való mélyértő jóságával, épp most lírikus operává átdolgozva s az Opera Comique-ban előadva, aratja nagy sikerét.

Szármvaiban ilyképp megnyírbálva tér haza az ember a külváros ugynvezelt *Chateau*-jába s számtalan gondolatföredék járja át az elmét, miközben a vadul zugó-bugó szelet hallgatja s *Musset Éjjeleit* lapozza: *Ami, je suis la solitude*. (Barátom, én vagyok a magány.)

Ottlik Győzav.

gyarország állítólag állatokat vett el a háború alatt, jóvátétel címén megállapítandó mennyiségű állatot kell kiszolgáltatniuk. Bizonyos mennyiségű épületfát és fatermékeket, továbbá vasat és ennek ötvényeit is követelik tőlük.

A szerződés katonai részének legfontosabb határozata az *önkéntes jelentkezésen alapuló hadsereg* követelése, a melynek csak *öt százaléka lehet tiszt és 6.66 százaléka altiszt*. Csendőrség, pénzügyőrség, erdészeti személyzet és rendőrség az 1913. évi állomány szerint tartható fenn. A *dunai flotta megszünik*. Magyarországnak joga van a Dunán folyamrendezési célokra három földértő járművet fentartani.

A békefeltételek *eltávolítják a léghajózást és repülést és követelik az élelmi összes anyag végleges átadását*.

A *hadifoglyokra* vonatkozóan a békefeltételek hazaszállításukat csak a békeszerződés hatálybalépése után helyezik kiállításba. A hazaszállítás összes költségeiről, valamint a szállítási eszközök előállításáról Magyarországnak kell gondoskodnia.

A többi, így nevezetesen külkereskedelmi, pénzügyi, vízügyi, a Dunahajózásra vonatkozó határozmányok szinte szóról-szóra azonosak az osztrák szerződés idevágó pontjaival.

Apponyi Albert felszólalása.

Pártatlan ellenőrzéssel népszavazást követelt. — Clémenceau ígéretet tett, hogy az előadott érveket lelkiismeretesen megfontolják.

Apponyi Albert gróf péntek délután, a legfelső tanács hozzájárulásával hosszabb beszédet mondott, a melyben történelmi-visszapillantás után részletesen ismertette Magyarországnak jelenlegi helyzetét. Sajnos, e helyütt csak beszédének második részét közölhetjük, mert, mint a *Magyar Távirati Iroda* közli, a beszéd elejét tartalmazó rádiógram ma estig nem érkezett Budapestre. Apponyi felszólalásának leglényegesebb mozzanata, hogy az *igazság megállapításának céljából pártatlan ellenőrzés mellett megállapítandó népszavazást követelt*. Beszéde végén Apponyi angolra és olaszra fordította a szót és szívből fakadó szónoklatának lendülete láthatóan nagy hatással volt a jelenvoltagekra.

Apponyi beszédének második része a *félhivatalos* közlés szerint a következőképp hangzik:

— Magyarország feldarabolása sem faji szempontból, sem a népek szabadságának szempontjából nem helyes, mert csak azt eredményezné, hogy a hegemonia az egyik népfajról a másikra szállna át és pedig arra, a mely nem ért el a kultúrának arra a nagy fokára, mint a magyar. (Muck azzal a fikcióval él, hogy a Magyarországon élő nem magyar anyanyelvű lakosság el akar szakadni az országtól, a midőn az igazságot oly könnyű népszavazással megállapítani. Az igazság megállapításának legkíméletesebb eszköze a népszavazás és határozottan követeljük pártatlan ellenőrzés mellett való alkalmazását. Mi belenyugszunk az eredménybe, bármint legyen is az. Európa ujjaépítése és az európai viszonyok megszilárdítása összeférhetetlen Magyarország feldarabolásával. Nem szükséges önök előtt hangsúlyozni azoknak az embereknek végtelen felelősségét, a kik a győzelem folytán az egész világ bírái lettek. Be kell látniuk, hogy Magyarország szétadarabolása az európai viszonyok konszolidálása helyett még súlyosbítaná a zavarokat, válságoknak és ellentétnek az új korszakát, a melynek önök, saját állításuk szerint, nemes jelkén véget akarnak vetni.)

Apponyi azután rámutatott arra a *tökéletes földrajzi és gazdasági egységre, a melyet Magyarország jelent*. Hangzottatta, hogy Magyarország politikai szervezetét ezeréves történelem szentelte meg és természeti törvény spontán és állandó működésének eredménye. Ennek az országnak nyugalma és stabilitása feltétlenül szükséges Európa nyugalma és stabilitásához. Ha egyedül a nagy elveket és egyetemes érdekeket tekintjük, semmit nem talál, a mi Magyarországnak szétadarabolása mellett szólana, semmit nem talál, a mi ne a lehátározottabban tiltakoznék e szétadarabolás ellen. Európát gazdaságilag újra kell építeni és a győzők érdeke azonos a legyőzöttek érdekével azon a ponton, hogy a termelő munka feltételeit biztosítani kell Európában.

Majd célzás tett azokra a nagy pénzügyi terhekre, a melyeket a békeszerződés Magyarországra ró. Magyarországnak a háború után szerencsétlenségére két forradalom pusztításait kellett elszenvednie. Mikor a bolsevizmus már négy és fél hónapig marcangolta, akkor még egy kemény megsemmisítést kellett kiállania.

A népszavazásra visszatérve, Apponyi még a következőket mondotta: A *népszavazás annál szükségesebb, mert nincsen magyar parlament, a mely az egész nemzet nevében nyilatkozhatna*. Azt mondhatnánk, hogy minden teoretikus elvet elsöpör a győzelem döntő ténnye. Mi készek vagyunk vereségünknek árát megfizetni, éppen ezért érveinket nem a saját érzelmi világunkból és külön érdekeinkből vesszük, hanem a győztesek gondolati világából, azokból az elvekből és célokból, a melyeket a háború alatt hirdeltünk, főként azonban abból a gondolatvilágból, a melyet a ma győztes nemzetek történelméből ismerünk. Ne végvéljünk rossz néven, uraim, ha a hadseregével győző Franciaország, Anglia és Olaszország mögött, hogy csak az európai hatalmakról beszéljék, mi meglátjuk a szilhuettjét annak a másik Franciaországnak, a mely minden nemes eszmének apostola volt, annak a másik Angliának, a mely minden szabadságnak anyja volt és annak az Olaszországnak, a mely a reneszánsz bölcsője volt és azt kérjük tőlük, hogy fegyvereiknek dicsőségét a világ béke biztosításának dicsőségével muladják felül.

Miután Apponyi briliáns és megható beszédének utolsó részét is lefordította angolra, engedelmet kért arra, hogy néhány szót olaszul mondjon el. Miután Clémenceau ebbe beleegyezett, Apponyi tökéletes olaszszággal az olasz nemzethez fordult és *arra kérte, hogy Olaszország, a mely mindig barátja volt Magyarországnak és a csatatereken közösen ontott vér kapcsolja Magyarországhoz, tartsa meg jóakarát régi barátja iránt*.

Clémenceau ezeknek a szavaknak franciára fordítását kérte Apponyi azonban félreértette Clémenceaut és feleletként azt mondotta, hogy elsősorban *népszavazás és vizsgálóbizottság kiküldetését* kéri a megszállott területeken elkövetett atrocitások felderítésére, azonban a békeszerződések ellen való kifogások angya beszédével nincsen kimerítve és még különböző memorandumokat juttat el a legfőbb tanáchoz. Clémenceau eléggé tapintatosan nem bolygatta tovább ezt a félreértést és a beszéd befejeztével felvetette a kérdést, vajon a legfőbb tanács valamelyik tagja kíván-e megiegyezést tenni?

Lloyd George, aki Apponyi beszéde közben valamit felírt egy papírlapra és azt Clémenceauhoz juttatta el, engedelmet kért arra, hogy egy kérdést intézzon Apponyihoz. Apponyi kezét a füléhez tette, fölemelkedett és egy székelt téve Lloyd George közelebe, az angol miniszterelnök mellé ült, hogy jobban megértse. Lloyd George arra nézve kért felvilágosítást, hogy hol van az a három és félmillió tiszta magyar, a kiket a békeszerződés Magyarországtól elszakít. Apponyi örömeinek adott kifejezést, hogy ezt a kérdést hozzá intézték és kifejtette, hogy e három és félmillió magyar közül két millió közvetlenül összefügg az ország belső részében elhelyezkedett tiszta magyar lakossággal. Ezután Apponyi irattáskájából elővette Magyarország térképét és Lloyd George elé téve az asztalra, miközben az ötös tanács legtöbb tagja körülvette őket, részletes felvilágosítást adott. Lloyd George azután külön megköszönte ezeket a magyarázatokat és azokat a felvilágosításokat, a melyeket Apponyi választékos beszédében adott. Különösen gratulált Apponyinak ahhoz a szónoki készségéhez, a mellyel a felvilágosításokat megadta. Apponyi szerényen válaszolt és azt mondotta, hogy szónoki képességét nem kívánja latba vetni, hanem csupán az érveket, és kérte, hogy ez érveket fontolják meg, amiről különben Lloyd George biztosította.

Miután az ötös tanács tagjai és Apponyi visszatértek helyükre, Clémenceau szólalt föl és a következőket mondotta:

— Uraim, a magyar béke delegáció főmegbízottait Önök, uraim, láthatták, hogy minő figyelemmel kísértük azt az expozé, a melyet önök elénk terjesztettek és biztosítjuk önöket arról, hogy mindazok az érvek, a melyeket az expozé tartalmaz, lelkiismeretes megfontolásban részesülnek. Természetes azonban, hogy nem csupán a most felsorolt pontokat vizsgáljuk meg, hanem föl kell hívnom figyelmüket arra is, hogy önöknek 15 napi határidőt adunk, a mely alatt önök minden, önök előtt szükségesnek látszó megjegyzést elénk terjeszthetnek. Az önök választát ez alatt a határidő alatt elvárjuk.

Apponyi ezután válaszában bejelentette, hogy a magyar béke delegáció a legrövidebb időn belül visszatér Budapestre és ott gondosan meghallgatja a szakértőket, a kik Budapesten voltak kénytelenek maradni. A béke delegáció minden lehető meg fog tenni, hogy munkálatait 15 napon belül befejezze.

Ha ez nem sikerülne, már előre kéri az ötös tanács jóakarát néhány napi késedelem esetén.

Clémenceau tudomásul vette ezt a nyilatkozatot és az ülést berkesztette. A magyar béke megbízottak néhány perccel négy óra után hagylák el a francia külügyminisztérium épületét.

Mikor kell válaszukat aláírni?
A békejavaslat magyar államról beszél és nem magyar köztársaságról.

Bécs, jan. 17.

(A Magyar Távirati Iroda magánjelentése.) A *Der Neue Tag*-nak táviratozzák Genéből: Párisi jelentés szerint a magyar delegáció ugyanolyan haladékosan kap a békeszerződésre vonatkozó válasz átadására, mint annak idején az osztrák. *Naqyon valószínű, hogy Apponyi aróf találkozni fog Svájcban a pártvezérekkel*, hogy a válaszlól tanácskozzék velük. Jelentik továbbá, hogy a békejavaslat mindenütt a magyar állam kifejezést használja és nem magyar köztársaság néven nevezi Magyarországot.

Clémenceau, Lloyd George és Nitti kihallgatáson fogadták a magyar békeüldöztiséget.

Páris, jan. 17.

(A M. T. I. szikratávirata.) Pénteken délután a három szövetséges nyugati nagyhatalom kormányának feje kihallgatáson fogadta a magyar békeüldöztiséget. A kihallgatás után Clémenceau, Lloyd George és Nitti folytatták a délelőtti folyamán megkezdett tanácskozásukat.

A béke delegáció kedden délután érkezik vissza.

Neuilly, jan. 17.

(A M. T. I. kiküldött tudósítójának szikratávirata.) A magyar béke megbízottak kedden este 6 óra 45 perckor érkeznek vissza Budapestre.

Románia és a magyar békejavaslat.
Románia biztosítja a két nemzet között a csereforgalmat.

Páris, jan. 17.

A Havas-ügyvétség a következő részletet közli még a magyar békeszerződés tervezetéből: Románia elfogadja azokat a feltételeket, a melyeket a szövetséges és társult főhatalmak szükségesnek tartanak, hogy megvédjék Románia ama lakosainak érdekeit, a kik faji, nyelvi vagy vallási tekintetben különböző csoportokra oszlanak. Elfogadja Románia azokat a feltételeket is, a melyek a két nemzet tranzitforgalmának szabadságát és kereskedelmének igazságos irányítását biztosítják. (MTI.)

Vajda-Vojvoda a magyar béke tárgyalás idején Párisban marad.

Páris, jan. 17.

(A MTI. szikratávirata.) Vajda-Vojvoda román miniszterelnök nyilatkozatot tett a párisi lapoknak. Kijelentette, hogy néhány hetet tölt Párisban, ké-

Platinát	DRÁGÁN VESZKE: GROSS ANTAL VIII., József-körút 23. félelemet 1.
Aranyat	
Ezüstöt	
Hamisfogakat	
Régi arany- és ezüstpénzt	
Cigarettafárcát	
Órárt, láncot	

sőbb pedig valószínűleg Angliába megy. A román békeküldöttség ugyanaz marad, de Vajda-Vojvoda súlyt helyez arra, hogy jelen legyen Párisban a Ma-

gyarországgal folyó tárgyalások idején és rendelkezésre álljon a legfelsőbb tanácsnak, ha meghallgatására szükség lenne.

Deschanel a francia köztársaság elnöke.

Clémenceau visszavonul a politikától.

Budapest, jan. 17.

Ugyanaznap, mikor Párisban Clémenceau a nélkül, hogy szíve hevesen dobogott volna, a legridegebb formák között egy egész nép halálos ítéletének felelősségét vállalta, ugyanaznap visít ő reá lecsapott várakozás, mint derűs égből a villám, a francia nép ítélete.

Az elnöki méltóságért lefolytatott próbaszavazásnál, melyen a szenátus és a kamara valamennyi tagja részt vett, Clémenceau kisebb-sében maradt Deschanellel szemben. Ezt a próbaszavazást Clémenceau komoly figyelemmel tekintette s nyomban le is vonta belőle a maga részére a konzekvenciákat. *Lemondott a jelöltségről*, mert nyilván gyorsan áttekinthette helyzetét s látta, hogy a mérkőzés csak az ő bukásával végződhetik.

És Clémenceau helyesen ítélte meg kilátásait, mert a mai döntő szavazáson Deschanel óriás többséggel a francia köztársaság elnökévé választották.

Ez a fordulat méltán kelt meglepetést nemcsak nálunk, hanem az egész világon. Mi történt s mi megy végbe a francia nép lelkeiben, a miről mi nem tudunk s a mit eddig gondosan eltakartak a világ szeme elől, mi történt, hogy ez a bukás a mai Franciaországban, a franciák tirisén megeshetett?

Franciaország ma nemcsak a kontinentális, hanem a világpolitikának is olyan számottevő tényezője, mint a minő csak a gloire legragyogóbb napjaiban volt. Talán nem túlzás azt állítani, hogy Franciaország ezt a mai kiváltságos helyzetét a nemzetek sorában egyedül Clémenceaunak köszönheti. Az ő éles esze, az ő vasakarata, a mindent eltipró egyénisége ordosra, a már-már belső bomlásnak indult országot és szerezte meg neki a végső győzelmet. És az ország szeretettel és hálával övezte agg vezérét. A választásokon soha nem hitt többséget bocsátott rendelkezésére, hogy sikeresen befejezhesse életének művét Franciaország dicsőségére.

Mi sem természetesebb, hogy az elnökválasztás ideje fő alkalmának látszott arra, hogy Clémenceau fölrüházza a legnagyobb tisztséggel, tényleg is a francia nép élére állíttassék. És tegnapig Clémenceau ellenjelölt nélkül, a legnagyobb nyugalommal nézhetett a szenátus és a kamara döntése elé. Ma pedig megtörtént a csoda, Deschanel neve hirtelen felszínre került és a népszerű kamarai elnök legyűrte a legyőzhetetlennek vélt francia bálványt.

Alig hihető, hogy ezt a fordulatot silány politikai intrika tette lehetővé. Inkább lelki motívumokkal kell számolnunk, a melyek súlyos politikai koncepciók és fölfogások születtei.

Hét évvel ezelőtt a francia nemzet Poincarét ültette az elnöki székbe. És ezt a választást mint a középponti hatalmak szíve ellen intézett tördőfést fogta föl a világ. Poincaré megfelelt a beléje vetett bizalomnak, a mire vállalkozott, azt teljesítette. De most, a midőn ily szenzációs meglepetéssel Deschanel lett a köztársaság elnöke, talán remélhetjük, hogy a francia nép a huszonegyedik órában mégis ráeszmélt arra, hogy Poincaré és jobbkeze, Clémenceau tufeszkítették a hirt, mely ha továbbra is az ő kezükben marad, elpattan és egész Európával együtt a győztes Franciaországot is halálosan megsebzí.

Az elnökválasztásról a következő hírek számolnak be:

Clémenceau visszalépése.

Páris, jan. 16.

(Havas.) Clémenceau visszavonta köztársasági elnökké való jelölését. (M. T. I.)

Bécs, jan. 17.

(A M. T. I. magánjelentése.) A lapok élénken kommentálják azt a hírt, hogy Clémenceau visszavonta elnökké való jelölését. — A *Neue Freie Presse* a következő megjegyzést fűzi hozzá vezetőhelyén: Deschanel megválasztásának nagy jelentősége lenne, mert Briand volt miniszterelnök politikájának követője, a ki tudvalevően a Németor-

szággal való kibékülésének híve és a ki Clémenceaut a visszavonulásra rákényszerítette.

Páris, jan. 17.

(Havas.) A lapok szerint Clémenceau kivált a politikai életből és polemizáló tollát is félre teszi. A jövő héten La Trancheba utazik, a hol hozzáfog a háborúról szóló memoárijának megírásához. (MTI.)

Deschanel megválasztása.

Versailles, jan. 17.

(Havas.) Az elnökválasztás napján pompás volt az idő. A kora reggeli óráktól kezdve élénk volt az utcákban az élet. A palota előtt rendkívül nagy közönség gyűlt össze, a mely a karzatok megnyitását várta. Délelőtt 10 órakor csapatok sorakoztak fel a palotához vezető útvonalon. Különvonatok egyre nagyobb embertömegeket hoztak. A parlament tagjai egymásután érkeztek gépkocsikon. Délután beengedték az érdeklődőket a karzatokra, a melyek hamarosan zsúfoltságig megteltek. Különösen nagy számban jelentek meg hölgyek, a kik nagyobbrészt gyászruhában voltak. Félegy órakor megelénkült az ülésterem: a nemzetgyűlés tagjai elfoglalták helyüket. Az első között voltak: Ribot, Jonnart és Viviani. A miniszteri székeken ott ül valamennyi miniszter és államtitkár, Clémenceau kivételével. Kezével egy óra előtt Bourgeois, a szenátus elnöke, elfoglalta az első széket. A ház tagjai tetszenvilágítás közben felállottak, Bourgeois felolvastatta a szavazatszedő bizottság tagjainak névsorát. Eközben érkeztek meg zárt sorokban a szocialisták. Az elnök bejelentette, hogy a névsorban szavazás az 5. betűvel kezdődik. Utána nyomban megkezdtek a szavazást, a mely gyorsan folyt le. (MTI.)

Páris, jan. 17.

Deschanel Pált a francia köztársaság elnökévé választották. (MTI.)

Versailles, jan. 17.

A mai elnökválasztáson, a melyen Deschanel 889 szavazatot, 734 kapott, Jonnart 66, Clémenceau 56, Bourgeoisra 6 szavazatot esett. (M. T. I.)

Versailles, jan. 17.

(Havas.) A szocialisták a nemzetgyűlés ülésének megnyitása előtt elhatározták, hogy Deschanelnek nem állítanak ellenjelöltet. Politikusként, akik tegnap Clémenceauról szavaztak, kijelentették, hogy Jonnart vagy Bourgeoisra adják le szavazatukat, noha ezek nem akarták, hogy jelöljék őket. (M. T. I.)

Deschanel életrajza.

Paul Deschanel francia politikus és író, a francia akadémia tagja, 1856 február 13-án született Brüsszelben, 1885-ben választották a kamara tagjává, a hol kezdetben a mérsékelt republikánusokhoz, később pedig a klerikális nacionalistákhoz csatlakozott. Rendkívül szónoki képességei korán felültek s ennek és reprezentatív egyéniségének tudható be, hogy 1887—1901-ig a kamarai elnök méltóságát vele töltötték be. 1902-ben a radikális Bourgeois-val szemben megbukott. 1912 május 21-én Brisson utódjává ismét a kamara elnökévé választották. Az új kamara pedig óriás többséggel újra Deschanelt választotta elnökévé.

Az elzárt képviselők Clémenceau ellen.

Páris, jan. 17.

A tegnapi próbaszavazást megelőző eseményekről ezt jelentik: A kamarában némi izgalmat keltett az elzárt-lotaringiai képviselők magatartása. Azt híresztelték róluk, hogy elhatározták, hogy Deschanelre szavaznak. Azt a kijelentést tulajdonították Wetterlé abbnak, hogy Foch tábornagy Clémenceau jelöltsége ellen foglalt állást. Foch megcáfolta ezt és Wetterlé is tagadta, hogy ilyen kijelentést terjesztett. François dr., a ki a kamara első ülésén felolvasta az elzárt-lotaringiai képviselők nyilatkozatát, elmondta, hogy tegnap óta egy vagy két elzárt-lotaringiai képviselő valóban Clémenceau ellen kellett hangulatot s hozzáállt, hogy bár mindenkinek joga van arra szavazni, a kire tetszik, de ő nem fogja tenni, hogy elzárt-lotaringiai képviselő agítáljon Clémenceau ellen, akinek olyan sokat lehet köszönni. Az alsó Rajnavideket képviselő Jaeger több kollégája nevében Clémenceaunak nyilatkozatot küldött lojalitásukról. (M. T. I.)

A politika eseményei.

— A nemzetgyűlés választását nem halasztják el. — A miniszterelnök a szocialistákról. — Nádorválasztás. — A jelölések listáját lezárták. — Ellentétek a keresztény blokkban. —

Budapest, jan. 17.

A jelek szerint meggyűsült a baloldali pártoknak az a törekvése, hogy a szociáldemokraták elhatározását megváltoztassa és hogy a koncentrációt egészében megtarthassa. Ennek egyik előfeltétele, mint ma megírtuk, az lett volna, hogy a kormány a nemzetgyűlés választását, ha rövid időre is, elhalassza. Erre azonban a kormány nem vállalkozik. Huszár Károly miniszterelnök ma nyilatkozott is erről a dologról. Hangoztatta, hogy az izgalmakat nem lehet permanenssé tenni az országban. A békekötés és a szociális nyomor izgalmai mellett a politikai életben nyugvópontot kell teremteni. Ez pedig csak az alkotmányos uton való kibontakozással lehetséges. Azt is nyomatékosan kiemelte a miniszterelnök, hogy az ideiglenes államfőt sürgősen meg kell választani és a nemzetgyűlésnek felelős kormányt mielőbb ki kell nevezni, hogy az államhatalom tekintélyét, a törvények tiszteletét, a jogrendet és a közbiztosságot helyreállítsuk.

A mi azt a kérdést illeti, hogy a szocialisták kiválasztása mi lesz a következménye, a miniszterelnök azt mondotta: nem tart attól, hogy a munkásszótár politikai sztrájkja általános lesz, sőt bizik benne, hogy több százezer munkás a szocialista pártvezetőség utasítása ellenére is szavazni fog a munkásjelöltekre, ha azok nem is lesznek szociáldemokraták. Egyébként a miniszterelnök sajnálja, hogy a szociáldemokraták most, a békekötés előtt váltak ki a kormányból, ezzel a munkásságnak is, az országnak is rossz szolgálatot tettek.

A szocialisták kiválasztása különben — úgy látszik — nem von maga után további bonyodalmakat. A nemzeti demokratapárt ma este tartott tanácskozáson elhatározta, hogy bent marad a koncentrációban. Válasszon Vilmos azonban kijelentette, hogy nem vállal jelöltséget és végleg visszavonul a politikától.

Egyébiránt a választási küzdelem halad tovább zavartalanul a maga kakasviadalmi útján. A holnapi nappal a választási mozgalom utolsó hetéhez értünk. Ma volt a jelölések utolsó napja és a választási biztosok ma délben tízenkét órakor zárták le a jelölések listáját. A választásig, tehát január 26-ikéig, a választási rendelet értelmében újabb képviselőjelölés nem történhetik.

A nemzetgyűlésnek rövidesen történő összehívásával kapcsolatban politikai körökben mind sürűbben emlegetik a nádorválasztás szükségességét. Legelőbb Friedrich István hadügyminiszter hangoztatta, hogy Károly király lemondása következtében ideiglenes államfőt kell választani és ezt a kérdést csak nádorválasztás formájában lehet megoldani. Huszár Károly miniszterelnök szintén ezen az állásponton van és fönnebb ismertetett nyilatkozatában is a nádorválasztásra célozva, hogy mikor az ideiglenes államfőről beszél.

A keresztény blokkban támadt ellentét a jelölés dologában nemcsak, hogy nem simultak el, hanem az utóbbi napokban kiélesedtek. Számos vidéki kerületben surlódás támadt a kisgazdapárt és a keresztény nemzeti egyesülés pártjának jelöltjei és hívei között. Tegnap Keszthelyen a keresztény nemzeti egyesülés hívei megzavarták Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter felszólalását. A kisgazdapárttal való összeütközést csupán a karhatalom akadályozta meg.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter Nagykorösn.

Az országos kisgazda és földművespárt Nagykorösn nagygyűlést tartott, a mely a keresztény és nemzeti irány mellett foglalt állást. A nagygyűlésen beszédet mondott Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter is, a ki először a gyűlés békéről szövelt, majd beszéde további során reményét öntötte a hallgatóságba. Az elszenvetelt megpróbáltatásokra — úgy mond — szükség volt, hogy életre és öntudatra ébredjünk, hogy meglássuk, hogy milyen veszed-

Tűzifa

prima, emény, aprított, ugyiszintén

koksz

maximális áron vagononként vagy ház, iprod, pincébe szállítva. Iroda: Rákóczi-út 57/b. Telefon: József 52-73.

Kereskedőktől és magánfelektől veszünk gyöngy, arany és ezüst ok-szerkeket, mindenkinél magasabb árat fizetünk, ESPAR, VI. k., Király-utca 50. szám.

lemben vagyunk. Hiszek az isteni gondviselésben és hirdetem, hogy a magyar nemzetre még újabb dicsőséges ezeréves jövő vár. Rövid idő alatt rájönnek majd arra a megdönthetetlen igazságra, hogy Magyarország csak a régi határok között élhet, s hogy Magyarországra förténelmi szüksége van Európának.

Délután félhatkor a nagykörösi Gazdasági Egyesület rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a földművelésügyi minisztert az egyesület disztagjává választották meg. A miniszter meghatoltan köszöntö meg a kitüntetés és beszéde során ázólt a földbirtok-reformról, a falu és város jövőjéről és a legsürgősebb feladatokról. Beszéde végén a közgyűlés tagjai lelkesen ünnepeleék a minisztert, a ki este hét órakor Kecskemétre utazott.

A kultuszminiszter Cegléden.

Ma reggel érkezett Ceglédre Haller István kultuszminiszter, hogy programbeszédét elmondja. A *vasutasok* nagygyűlésén beszélt a miniszter az ország szomoru helyzetéről. A régi liberális politikusokra — mondotta — semmi szükség többé, helyettük új keresztény magyar erők kellenek. A gazdasági életet új alapokra kell vetni. Meg kell adnunk a munkásnak munkája gyümölcsét és gondoskodnunk kell arról, hogy a tőke, a melynek megvan ugyan a maga jogosultsága, ne élhessen vissza helyzetével és ne foszthasson meg senkit sem munkája eredményétől. Mindezeket a szociális reformokat meg lehet valósítani a vasutnál is, mert az államvasutak jövedelmei még a mai rossz körülmények között is aránylag hamar annyira fokozhatók a szükségtelen szállítási kedvezmények megszüntetésével, hogy a munkásság is részt kaphatna belőle. Azt a rendszert, hogy a munkásnak részesnek kell lennie a jövedelemben, minden vállalatnál, minden vonalon meg kell honosítani. Ezután a szociáldemokrácia visszatérülését foglalkozott. Sorozatos hazatérüléseiket — ugymond most még ezzel akarják tetézni. A beszéd után Oláh Dániel szólalt föl.

Függetlenségiük a miniszterelnöknel

Bakonyi Samu és Zakariás János ma megjelent Huszár Károly miniszterelnöknel a függetlenségi és 48-as párt nevében előterjesztették a pártválasztmány határozatát, melyben a nemzetgyűlési választások elhalasztását kérték. A miniszterelnök azt felelte, hogy a kormány a kitűzött időben mindenesetre megtartja a választásokat.

Vázsonyi visszavonul a politikától.

A nemzeti demokratapárt vezetősége ma délelőtt Vázsonyi Vilmos lakásán tanácskozott a politikai helyzetről. A vezetőség többsége arra az álláspontra helyezkedett, hogy a párt maradjon benn a koncentrációban. Bárczy István igazságügyminiszter a nemzetgyűlési választásig mindenesetre továbbra is vállalja állását és végül, hogy a párt vegyen részt a választáson. Vázsonyi Vilmos kijelentette, hogy nem vállal most mandátumot és erről nyílt levélben értesíti választóit. Bárczy István igazságügyminiszter délután két órakor fölment Huszár Károly miniszterelnökhöz és a demokratapártnak több kérését terjesztette elő. Bárczy azután visszament Vázsonyi lakására, a hol eljárásáról referált a pártvezetőség még együtt maradt tagjainak.

A nemzeti demokratapárt ma este hat órakor folytatja délbén megszakitott tanácskozását. Bárczy István igazságügyminiszter jelentése alapján kimondotta a párt, hogy bent marad a koncentrációban. Vázsonyi Vilmos ellenben kedvesezetten jelentette ki, hogy ő nem kíván résztvenni a politikában, lemond a jelöltségről és visszavonul a politikától.

A képviselőjelöltek bejelentése.

A választási rendelet értelmében ma délelőtt kilenc és tizenkét óra között kellett átadni a választási biztosoknak a képviselőjelöltek névjegyzékét.

Egy-egy jelöltet csupán ötszáz kerületbeli szavazó ajánlhatott és az ajánlólevelet tíz szavazónak kellett személyesen átnyújtania a biztosoknak.

Az ajánló küldöltségek már kora reggel megjelentek a választási biztosok előtt. A jelöltek száma meglehetősen csökkent. Egyetlen szociáldemokrata jelöltet sem jelentettek be és emellegva bizonyos, hogy a nemzetgyűlésnek szociáldemokrata képviselője nem lesz.

A felvidéki magyar papok memoranduma.

A cseh uralom alá jutott magyar katolikus papok Pozsonyban ülést tartottak s emlékirattal fordultak Oswald Rikárd nagyszombati érseki helynökhöz. Ebben a memorandumban a szomoru helyzetbe jutott magyar katolikus papság főpanaszai mindazt a jogtalanságot és méltatlanságot, a melyet el kell szenvednie.

Első, legnagyobb sérelmeként fölemlíti a papság, hogy főpásztorától, az ősi esztergomi érseki széktől, amelyet Szent István alapított, el van szorítva. Kifejtí, hogy őket hűségük köti az eszter-

gomj főegyházmegyéhez, melynek népessége vegyes: magyar, német és tótajku. Ez a vegyes nyelvű papság és a hívek századokon keresztül mindig békében éltek egymás mellett. Most az egyházmegye békéje föl van dülva, mert van egy áramlat, mely főpásztori jogokat vindikál magának. Ez áramlat képviselői ünnepeket rendelnek és eltörölnek, rendelkeznek az isteni szolgálat nyelvvel, erőszakkal kiutasítanak és internáltnak papi személyeket, beleavatkoznak a szerzetes-rendek belső ügyeibe és autonómiájába és javadalmaitól elmozdítanak beiktatott lelkészeket. Mint második nagy sérelmet nemcsak a papságnak, de az egész katolikuságnak, az egyházi vagyonnak tulajdonosaiktól való elvonását hozzák föl. Azután rátér az emlékirat az egyháznak feltett kincsére, az iskolára, az iskola államosítására, vallási jellegének eltörlésére, a katolikus tanítók egyszerű rendelettel történő elbocsátására, a tanfelügyelő önkényes eljárására, a mellyel a szülők és iskolafentartók minden megkérdézés nélkül egyes községekben a tanítás nyelvét rendeleti uton megváltoztatja. Majd mint külön sérelmet említi föl a memorandum a szociáldemokrata kiküldötteknek hatósági engedéllyel rendezett népgyűléseit, a hol beszédeket tartanak.

Választási mozgalom.

Sümegei Vilmos, a fővárosi X. választókerület függetlenségi jelöltje, vasárnap délelőtt 11 órakor mondja el programbeszédét a Vasuti és Hajózási Klub (VI. Csengery-utca 68.) disztermében.

A főváros XI. választókerületének Hegedüs Lóránt-pártja ma Párisból azt az értesítést kapta, hogy Hegedüs Lóránt szerdán visszaérkezik Párisból és így a jövő hét folyamán alkalma lesz, hogy választói előtt megjelenhessen és párisi tapasztalatairól beszámolhasson.

Szterényi József vasárnap délelőtt programbeszédét mond a Váci-úton levő Lipótvárosi-kávéházban, a Ferdinánd-hiddal szemben. Nyilatkozni fog a súlyos békefeltételekről és a kisipar, a kiskereskedelem és a munkásság jövő helyzetéről is.

P. Ábrahám Dezső belügyi államtitkár, a fővárosi XV. választókerület függetlenségi és 48-as párti jelöltje vasárnap délelőtt 11 órakor mondja el programbeszédét az Imperial-mozgóban, a Dembinszky-utca és Aréna-ut sarkán.

A XV. választókerület Éber Antal pártja vasárnap délelőtt a Budapesti (Föld-) Színházban nagygyűlést tart, a melyen Éber Antal jelölt beszédet mond.

A XXI. kerület iparospártja vasárnap gyűlést tart, melyen Bittner János jelölt is felszólal.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az a híresztelés, hogy Haller István vallás- és közoktatásügyi miniszter a keresztény nemzeti egyesülés pártjának I. kerületi jelöltje a jelöltségtől visszalépett volna, nem felel meg a valóságnak. — Ma különben, mint értesülünk, az első kerület egy újabb küldöttsége is följajánlotta a jelöltséget Haller István kultuszminiszternek.

Pakots József, a nemzeti demokratapárt XII. választókerületének jelöltje, 20-án délután három órakor mondja el programbeszédét az Aréna-uti népszállóban.

Sátorajaujhelyről jelentik: Kutkafalvy Miklós államtitkár, a ruténség vezére, Sátorajaujhelyen csütörtökön mondotta el programbeszédét nagy közönség lelkes érdeklődése mellett.

Mit veszítünk.

— Az új határ. — Elvesztett városok: —

Budapest, jan. 17.

A kevesebb mint egynegyedére csonkított Magyarország új határa a Clémenceau által júniusban, még Kun Bélához intézett jegyzékben megjelölt demarkációs vonal. Erre a demarkációs vonalra vette volt vissza akkoriban Stromfeld a vörös hadsereg frontját. Új momentum az Ausztria felé eső új határvonal, a mely Moson-, Sopron- és Vasmezők egy részének a leszelését jelenti.

Az új határt a neuilly-i békefeltételek egyes helységnek nevével jelzik, azonban a pontos és teljesen részletes határvonalat még majd külön héttagú vegyes bizottság fogja a helyszínen megállapítani. E bizottságba öt tagot az antant, egyet Magyarország és egyet az új érdekelt szomszédállam fog kiküldeni.

Az új osztrák állammal szemben elveszítjük a mosonmegyei Ruszt várost, Nagymartont, Kismartont, a Dunántul egyik legnagyobb városát Sopront.

Jugoszláviával szemben elveszítjük: a Muraközben Csáktornyt s Mura-szerdahelyt, továbbá Dárdát, Zombort, Ujvidéket, Szabadkát, Zenitát, Óbecsét, Nagykikindát, Nagybecskerekét, Versecet, Fehértemplomot, Törökbecsét, Zsombolyát, Perlakot, Alibu-

nárt, Szászabányát, Módost.

Romániával szemben elveszítjük a Bánátot s fővárosát: Temesvárt, Lippát, Lugost, Karánsebest, Fehértemplomot, Orsovát, Bázást és a világhíres Herkulesfürdőt, Resicát, Aninót az ottani vas- és szénbányákkal, ugyszintén Valkánt, Lupényt és Petrozsényt kiaknázatlan szénleteleivel, Dévát, Vajdahunadot, Zalánát aranybányáival. Oláh kézre jut egész Erdély gyönyörű városaival. Kincses Kolozsvár, Torda, Nagynyed, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Szászsebes, Erzsébetváros, Segesvár, Medgyes, Marosvásárhely, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Nagyszeben, Brassó híres posztóiparával, Fogaras, Beszterce, Deés, Szamosújvár, Bánffyújvár, a melyek valamennyijéhez a székelvőségnek, a magyar történelemnek valamely csillogó, büszke emléke fűződik.

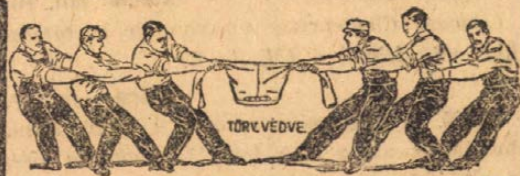
Odébb nyugat felé a havastól északra elveszítjük Aradot és Világost, az új életre támadt magyarságnak 70 év előtt való temetőit, Borosjenőt, Arany János születési helyét: Nagyszalontát (itt a Tisza-család ősi fészke, Geszt a határpont), Nagyváradot, Belényest, Érmihályfalvát, Szilágysomlyót, Zilahot, Szatmárt, Nagykárolyt, Nagybányát, Felsőbányát, Szinérváralját, Erdődöt, Nagysomkutot, Máramaros-szigetet, Husztot, Aknasugatagot, Vissót, Rónaszéket, Rahót, Ökörmezőt, Halmit.

A csehekkel szemben elveszítjük a következő városokat: Nagyszőlős, Beregszász, Munkács, Ungvár, Gálszecs, Eperjes, Kisszeben, Bátfja, Rákóczi népének földje, Zboró; az örökké hű magyar széppességi városok: Igló, Lőcse, Késmárk, Poqolin, Poprád, Szepesváralja, Gölnicbánya, Szomolnok, Dobsina, Rimaszombat, a kuruc színmagyar Kassa, Liptószentmiklós, Rózsahegy, Liptóújvár, Zólyomváros, Breznóbánya, Selmezbánya, Kőrmöcbánya, Bélabánya, Turócszentmárton, Alsókubin, Trencsén, Zsolna, Ruttká, Léva, Aranyosmarót, Nyitra, Vágújhely, Surány, Galgóc, Érsekújvár, Ógyalla, amin senki se tudott erőt venni: Komárom, a régi magyar egyetemi város: Nagyszombat, Pozsonyszentgyörgy, Bazin, Hollcs, végre Pozsony. Elvesztettünk mindent — mindent.

Hogy mennyi magyarság, mennyi magyar kultúra és mennyi egvél anyagi és erkölcsi érték vesz el ezekkel, azzal még elszoruló szívvel, égő szemekkel sem merünk számot vetni.

És nehogy eszünkbe jusszon öntudatra kapni, avagy legalább csöndes büszkelkedéssel gyönyörködni abban a maroknyi fegyveres erőben, a melyet jól esett nemzeti hadseregnek nevezni és annak tudni, — három hónapon belül azt is le kell szerelnünk. Új haderőnknek önként jelentkező, hivatásos zsoldosokból kell majd állni, a kiket koldus voltukban nem fogunk birni fizetni. Ez a zsoldos hadsereg nem lehet több 35.000 főnél és nem lehet nehezebb lövege, mint néhány 10.5 centiméteres ágyú. A tisztek és altisztek létszáma összesen három és félezernél nem lehet több. A többi hivatásos katonánk próbálhat szerencsét más pályán, ha tud. Az új magyar haderő legjobb esetben négy igen gyöngye gyaloghadosztályból állhat majd és esetleg egy lovashadosztályból, vagy igen gyöngye lovashadosztályból. Az egész szervezési képet különben a békeszerződés — akárcsak az osztrákoké — előírja, s így a nemzetgyűlésnek és a hadügyminiszteriumnak nem lesz más dolga, mint az elszabott súlyos feladatokat a gyakorlatban áttenni.

ELSZAKITHATATLAN



MUNKÁSRUHA,

szűkítőruhák, orvosi, molnári, autógépész, Készítési és ártási: zéphár, Batist, chiffon, lazatos, kazán, gazdasági, kőpenyek, kőanyagok

és bármely más hivatáshoz szükséges munkásruhák, pórtékek, ponyvák 11536

Gutmann J. és Tsa
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 16.

Nemzeti gyász.

Az állami színházak három napi szünete. —
A társadalom gyásza. —

Budapest, jan. 17.

A házakon fekete lobogó, a szívekben fekete gyász s keserű fájdalom. A színházakban elnémul a költészet muzsája s arcunkon elhal a vidámság derüje. A párisi békeföltételek első visszhangja a hazában: országos gyász s a méltatlankodásnak és fölháborodásnak halk moraja.

Tudhattuk jól, hogy kegyelemre a győztes hatalmak részéről nem számíthatunk. Mégis ártatlanságunk, tisztességünk, makulátlan nemzeti becsületünk és világtörténelmi hivatásunk tudata föntartotta bennünk azt a halvány reménységet, hogy hátha valami csoda az utolsó pillanatban megvilágítja a világ nagyhatalmu bíráinak elméjét s képessé teszi őket arra, hogy a jelen pillanat konjunktúrális érdekeiért a jövőnek biztosságát s a jövőnek békés alakulását föl ne áldozzák. A józan eszünk az eddigi példák nyomán azt sugta nekünk, ne várjunk semmi jóra, a mikor a döntés a győztesektől függ; de az érzésünk az előrelátható bizonyossággal szemben a bizonytalanság ködét bujta s váltig ragaszkodott illúzióinak foszlányaihoz. Hátha sikerül megmenteni a béketárgyalás során — ha nem is teljes integritásunkat — legalább koronánk legdrágább gyöngyeit, a magyar kultúrának büszke alkotásait: a városainkat.

Most azonban itt van az antant szigorú parancsa, a mely elfojt minden további csillámló kétséget irgalmatlanul. Ez a kegyetlen bizonyosság az, a mely lesújtja s mélységes gyászba borítja a magyar lelket.

A Damoklesz kardja ott lebegett a fejünk fölött s azzal hitegettük önmagunkat, hogy a hatalmak bölcsesége nem engedi lezuhanni. De most a vékony hajszál Páris bölcsesének kezétől elszakadt s a kard a szívünket hasítja át. S most, hogy itt a szörnyű pillanata a mi megaláztatásunknak és megcsúfolásunknak s a veséinkben vájkálnak és élő testünket marcangolják: ez elviselhetetlen érzéssel, fájdalommal, keserűséggel és gyásszal tölti el a lelkünket. A ki nem sir, nem ölt sötét gyászt és nem ont forró könnyeket e napokban: az mind pogány s nem hord magyar szívet a keblében.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A békeszerződés átadása alkalmából elrendelt országos gyászra való tekintettel a vallás- és közoktatásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértéssel intézkedett, hogy az állami színházak január 17., 18. és 19-én zárva maradjanak és a megnyitás hetében oly komoly művek tűzessenek műsorra, melyek a nemzet szomorú hangulatának megfelelnek. E rendelkezést alkalmazás végett a fővárosi és vidéki színházak vezetésével ezrton közlik. Az összes épületekre a gyász jelű fekete lobogó tűzendő ki.

A MOVE január 19-re, hétfőre tervezett díszelőadását a nemzeti gyász miatt nem tartja meg.

A magyar rutén politikai párt január 19-én, hétfőn délután öt órakor a nemzeti gyász miniszterium rutén főosztályának helyiségeiben (parlament épület, VII. számú kapu) a szokásos politikai szeminaryum helyett nemzeti gyásztartást tart, melyre a párt összes tagjai idő hiánya miatt ezen az uton hívatnak meg, hogy a gyűlésen gyászruhában jelenjenek meg.

Az államrendőrség elhatározta, hogy gyászt ölt. Minden tisztviselő és közrendőr, akár egyenruhában, akár polgári ruhában jár, gyászkarszalagot visel mindaddig, míg nemzeti létünknek fenyegető békeszerződés jelenlegi szövegében fennáll.

A tőzsde is gyászol. Ma délelőtt a tőzsde üzleti forgalma 11 óra helyett negyed 12 órakor kezdődött, mert az Értékpapírral Kereskedők Egyesületének tagjai és a bankok diszponensei a tőzsdeteremben rögtönzött értekezletet tartottak, a melyen szobakerült, hogy a tőzsde mai forgalma a békeföltételek ideérkezett hírére a nemzeti gyász jelképezése miatt szüneteljen. Több felszólalás után az értekezletet vezető Munk Péter tőzsdetanácsos indítványára úgy határoztak, hogy a szünetnapot a jövő hétfőn tartják meg. Erre vonatkozóan különben hétfőn a forgalom megindulása előtt újabb értekezlet fogtak tartani.

A budapesti autonóm ortodox izraelita hitközség a gyász jelű templomára és a községi házára

gyászflobogót tűzött ki és elhatározta, hogy holnap, vasárnap, délután négy órakor Kazinczy-utcai templomában, valamint összes imaházaiban gyászsztentiszteletet tart.

A Budapesti Kávépartársulat elnöksége, áthalva a nemzeti gyásztól, a melyet a békeszerződés súlyos föltételei ránk róttak, fölkéri a budapesti zenészkávéházak tulajdonosait, hogy a nemzeti gyász jelűl üzleteikben három napon át és pedig hétfőn, kedden és szerdán a zenélést szüntessék meg.

NAPIHIREK.

„Mohács miénk marad!”

— Egy sajnápartí híre. —

Irtó Szász Károly.

Hol szárnyaszegeztén, búsan ülnek

Szegény magyar sasok,

Mig kinyadunkat ácsolatják

Kevély hatalmakosok —

Önnét röppen fel — vigaszul tán —

A hír, s gyorsan szalad:

Hogy a rút, kapzsi osztózsában

Mohács miénk marad!

Kik elveszítjük Kincses Erdélyt.

El Tátra ormait,

Bánság kalásza' dús mezőjét

És Kassa tornyait,

S Komáromot, örét Dunánknak,

A biztos várfalat —

Vigasztalódjunk, koldus árvák:

Mohács miénk marad!

Igen — akárhogyan rabolsz is

Kajánok serege,

Ha földünk' s népünk' elszakítod

S jövőnk' is vele,

S ha tán kegyetlen gúzsba kötve

Szavunk is benn szakad —

Bús végzetünknek néma gyásza:

Mohács — miénk marad!

— (A hercegprímás Budapesten.) Az Örökösödési templomban ma délután engesztelő kilenced tartását kezdték meg. Az első ájtatosságot Csernoch János dr. hercegprímás vezette, a ki még a jövő hét folyamán is Budapesten marad.

— (Hazafias ünnep a Mária Terézia-kaszárnyában.) Főemelő ünnepség helye volt ma délután a Mária Terézia-kaszárnya lovaglóhelyisége, a melyben az *Ostenburg*, a *Jankovich* és a *Madary*-különítmény tisztikara és legénysége sorakozott föl, hogy meghallgassa annak a propaganda-sorozatnak első részét, a melyet a parncsnokságok rendeznek. Az *Ostenburg*-különítmény zenekara nyitotta meg az ünnepséget a vadászindulóval, majd *Dávid* páter, tábori lelkész a szívek mélyéig hatoló beszédben festette le szerencsétlen országunknak siralmas helyzetét, végigkibácsolva mindazokon, a kik a hazát idáig juttatták. Hazafiságra, keresztény erkölcsről áthatott életre és engedelmességre szólította föl a katonákat. Ezután fölzendült a *Rákóczi-induló*, majd *Török* József tárogatókísérettel elénekelt a *Krasznahorka búske vára* című dalt. Ezután a *Hungadi-induló* játszotta el a zenekar, mire *Binder* alezredes hazafias érzés melegségétől sugalt beszédet mondott.

— Bajtársaim, — így szólott a katonákhoz — a ti erős kezeitekben nyugszik Magyarország sorsa. Ha ti bátrak és minden veszedelemmel férfiasan szembeszálló hazafiak vagytok, akkor ezer pokoltól sincsen okunk félni és derűs, meleg napokban lesz része szeretett hazánkunk.

Az ünnepség befejezésül a zenekar a *Himnusz* játszolta s a katonák elénekelték a dalt, azután díszmenetben elvonultak *Binder* alezredes és *Ostenberg* kapitány előtt.

— (A miniszterelnök és a kommunisták.) A Magyar Kurir jelenti: Huszár Károly miniszterelnök tegnap fogadta a berlini Ost-West távirati iroda budapesti szerkesztőjét, a kinek a magyar kormány-nak a bolsevikiek ellen folyó eljárásáról és a berlini véres kommunisták puccs látható céljairól a következőket mondotta:

— Nemcsak saját országunk, hanem az egész világ iránt való kötelességünk a bolsevizmus egy újabb fellobbanását teljes egészében lehetetlenné tenni. Hogy ezt keztyűs kézzel nem lehet elérni, mindenkinél be kell látnia. Annál inkább csodálkozom azon, hogy a külföldi sajtó egy része igen sokszor ellenséges hangon ír kormányunkról a kommunisták ellen való állásfoglalása miatt. Az általunk igénybeveti rendszabályokat, a melyek teljesen a törvény szellemének felelnek meg, terrornak, azokat a pöröket pedig, a melyeket a kommunisták ellen folytatunk, mindenkor szem előtt tartván a per-

rendszerűséget, politikai hecceknek minősítik. Pedig eljárásunkat mi sem igazolja jobban, mint a mostani berlini események. Ha ilyen vehemens bolsevik kitérősek előfordulhatnak egy országban, a mely a civilizált Nyugathoz sokkal közelebb áll, mint Magyarország, akkor nekünk kétszeres, sőt háromszoros éberséggel kell őrt állanunk. A berlini események figyelmeztetés az egész világ számára. A sajtó agitációtól, mely egyrészt meggondolatlan, másrészt rosszakaratú aknamunka, nem fogom magamat kötelességem teljesítésében befolyásoltatni és kijelentem újra, hogy az én rendszabályaim ezentul is törvényes uton fognak haladni és semmiféle önkényeskedést és törvényteleniséget eltűnni nem fogok.

— (Hollandia nem akarja kiadni Vilmos császárt.) A bécsi *Presseinformation* jelenti Párisból: A szövetségeseknek Vilmos császár ügyében ítélő bizottsága elhatározta, hogy a Vilmos császár elleni tárgyalást Párisban tartja meg. A császár biztosságáról Párisba való utazása és ottartózkodása idején gondoskodni fognak. A kormányelnökök megállapodtak abban, hogy a császár pörét tárgyalják a többi kiszolgáltattatni kért németek pöre előtt. A *Presseinformation* másik, hági tudósítása szerint a hollandi kormány abban az esetben, ha a szövetségesek nem ismerik el álláspontjának jogosságát és ragaszkodnak a kiadatáshoz, fölhívással fog fordulni minden államhoz, a mely a háborúban nem vet részt és felszólítja őket, hogy a semlegesek együttesen tiltakozzanak a szövetségesek kívánsága ellen, a melyel Hollandiát a nemzetközi jogban elismert menedékhely megsértésére akarják kényszeríteni. A hollandi királynő akciót kezd, a melynek célja az egész világ előtt nyilatkozatban igazolni, hogy a szövetségeseknek az excsászár kiadására Hollandiával szemben támasztott követelése jogosulatlant.

Párisból táviratozzák: Mint a *Chicago Tribune* értesül, *Dutasta*, a békekonferencia főtitkára, tegnap este nyolc órakor átnyújtotta Loudon *Joncker*-nek, Hollandia párisi követének azt a kérést, hogy szolgáltatassék ki Vilmos császárt a legfőbb tanács részéről alakítandó öltagu bíróságnak. A kérést Clémenceau, mint a békekonferencia elnöke, irta alá, egy levélpapír két oldalát tölti be és körülbelül hatszáz szót foglalt magában. A németalföldi követ még tegnap éjszaka elküldte a levelet a hági külügyminisztériumnak. A levél átvételkor a követ semmiféle nyilatkozatot nem tett, Hollandus körökből még arról értesül a *Chicago Tribune*, hogy Németalföld és az egyes antant-államok közötti gonosztevők kiszolgáltatására vonatkozóan van ugyan szerződés, de Vilmos császárt még a Versaillesi szerződés sem vádolja a megjelölt bűnökkel.

— (A fővezér Prohászka püspök jelöltségeről.) Székesfehérvárról írják a Magyar Kurirnak: *Horthy* Miklós, a nemzeti hadsereg fővezére a következő táviratot intézte *Károlyi* József gróf székesfehérvári főispán-kormánybiztoshoz:

A székesfehérváriaknak a képviselőjelölés alkalmából, bár mint katoná távol tartom magam minden pártpolitikától, légy szíves szerencsekívánataimat tolmácsolni, hogy a közélet terén sikerült nekik azt az apostol embert megnyerniök, a ki elejétől fogva hirdette az igazi keresztény nemzeti irányzatot és mindig rámutatott azokra az elvekre, melyekért annyi hősi életet áldozta és a melyektől mindnyájan a jobb jövőt várjuk. Hálás és büszke lehet az ország, hogy *Prohászka* püspök lelke szövetségének fényével bevilágít a magyar történelem viharos, sötét éjjelébe, melynek csillagai alig vannak. Tolmácsolod öccsellencsájának mostani áldozatos elhatározásáért hazafias hálámat és meleg üdvözlémet. — *Horthy* fővezér.

— (Gyászrovat.) *Hudomel* József dr. fővárosi orvos meghalt és pénteken délután temették nagy részvéttel a farkasréti temető halottasházából.

Krenner József nyugalmazott egyetemi tanár, a Nemzeti Múzeum ásványtárának volt igazgatója, az Akadémia rendes tagja, pénteken reggel nyolcvanegy éves korában meghalt. *Krenner* József külföldön is ismert jeles mineralógus volt, a ki közel ötven esztendőn töltött szorgalmas tudományos buvárkodásban és csaknem ugyanennyi időt a főiskolai oktatás szolgálatában. Nevét különösen a hazai ásványok kutatásával és tudományos leírásával tette hírnevessé, számos új ásványfajtát ismertetett meg a tudományos világgal. Az Akadémia 1874-ben

Kincsek garmadája

nem ér annyit, mint az

erő és egészség

A test épségének és ruganyosságának feltölthetetlen kelléke valódi

DIANA

SÓSBORSZESZ

1 nagy üveg ára 60 K
1 közép " " 30 "
1 kis " " 12 "

Mindenütt kapható.

Figyelmeztetés!

Mindenki behozhatatlan kárt okoz magának, ha a parancsot, ezüstöt, platint, gyöngyöt, ékszert elad a fölött **Fincher** Testvérek céghez nem fordul **Budapest VIII. Baross-utca 75.** Legmagasabb napi árat fizetünk, óras és ékszeresektől bármily mennyiséget átvesszünk. Hívásra jövünk!

levelező tagjává, 1885-ben pedig rendes tagjává választotta. Számos belföldi és külföldi tudományos intézet tiszteleti vagy levelező tagja volt. 1908-ban elhunyt a Tudományos Akadémia Semsey-jutalmát *Magyarország díságai* című munkájával. A tudós professzort vasárnap délután temetik a kerepesi temető halottasházából.

— **(A Nemzeti Kaszinó)** január 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlést.

— **(Segítség a nyomorultaknak!)** Huszár Károly miniszterelnök *Vészküldtása*, melyben a budapesti rettentő gyermeknyomor enyhítésére hívja föl a társadalmat, az analfabétákat Budapestben időző katonai és diplomáciai megbízottainál is visszhangra talál. Közülük elsőnek Cerutti Viktor olasz királyi politikai megbízott sietett jelenléte ny adománnyal hozzájárulni a gyűjtés sikeréhez, a mennyiben ma délelőtt 10.000 koronát küldött be Huszár Károly miniszterelnökhez a következő levél kíséretében:

Miniszterelnök ur! Mélyen megindított a budapesti gyermekek oly nagy tömegének rettenetes helyzete és hogy a magam részéről e szomorú viszonyokon valamelyest segísek, sietek mellékelve beküldeni szerény hozzájárulásomat a Nagyméltóságod által kezdt gyűjtéshez. Fogadja Nagyméltóságod megkülönböztetett tisztelettel kifejezését.

Az amerikai metodista egyháznak Budapesten tart küldöttsége nevében Bart püspök Ceglédre a következő táviratot intézte ma Huszár Károly miniszterelnökhez:

A legnap látott budapesti nyomor hatása alatt és a Nagyméltóságod által tervbe vett segítő-bizottsággal támogatni óhajlván, a metodista egyház amerikai küldöttsége egyhangúlag elhatározta, hogy egyháznak tervezett segítő közreműködésén kívül 300.000 koronát bocsát Nagyméltóságod rendelkezésére. Az összeg átutalása mielőbb meg fog történni.

A mai nap folyamán még különböző adományokból összesen 131.287 korona gyűlt össze a miniszterelnökség házipénztárában. Hogy a segítség minél gyorsabban éreztesse hatását és minél előbb enyhíthesse a szerencsétlen sorstól sújtott szenvedők nyomorúságát, szükséges, hogy a kik csak lehetik, cipőt, ruhát, fehérneműt, élelmiszert adjanak és ne pénzt. A természetben való adomány közvetlenebbül szolgálja a célt: az éhezők etetését, a lerongyolódottak fölruházását, a hideg szobák fölmelegítését. Nincs szíve annak, a kit meg nem ráz annak a körülmény szomorú tapasztalata, a melyről a miniszterelnök sietett a közönséget tájékoztatni és lelketlen, a ki, ha módjában van, nem siet bármilyen adománnyal szörnyű helyzetben levő embertársai segítségére. Hiszünk, hogy a megindult mozgalom már egy-két nap alatt tényleges eredménnyel jár. Így is kell lennie, mert a kirkól szó van nem várhatnak, azoknak minden perc lassu halódás.

A lipótvárosi kaszinó mai közgyűlésén Gerber Béla dr. igazgatósági tag indítványozta, hogy a kaszinó tagjainak asszonyait és általában a Lipótváros összes hölgyeit hívják fel, hogy az éhező gyermekeknek hetenként egy-két napon át ebédet, vagy más élelmiszer adjanak. Az indítványt egyhangúan elfogadták és nyomban felhívást bocsátottak ki a kerület összes hölgyeihez, hogy a segítő akció megbeszélése végett vasárnap déli 12 órakor gyűlésre jöjjenek össze a kaszinó helyiségében.

— **A cukorrellátás bajai.** Illetékes helyen nyert értesülés szerint a hazai cukortermelés legfeljebb a januári és a februári cukorrellátást fedezi, ezen az időn túl megtörténhetik, hogy nem lesz cukor. A pénzügyminisztériumból nyert értesülés szerint a cukorbehozatalra eddig tíz kereskedő cég kapott engedélyt, de mivel eddig egy kilogramot sem hoztak be Magyarországra, ezért a pénzügyminisztérium öt cégtől a behozatali engedelmet megvonta és öt bankra ruházta át. A csehek Magyarországnak nem adnak cukrot, a kereskedők pedig meg szállott területre, például Szegedre vagy a Tiszántúlra csak 2.20 frankért adnak cukrot, a mi magyar valutában körülbelül 90 korona. Az angol nádcukor behozatalából egyelőre nem lesz semmi.

— **(Antiszemita tüntetés Bécsben.)** Bécsből jelentik: Ausztria szellemi munkásainak központi tanácsa nagygyűlést hívott össze tegnap délutánra a városháza népesarnokába. A gyűlésen több ezer ember jelent meg. A szónokok elkeseredetten fakadtak ki a szellemi munkások rettenetes nyomorúságos helyzete miatt. Emers szociáldemokrata szónok beszéde közben a hallgatóság egyrésze löbbizben zajosan tüntetett a szocialisták ellen és csak hosszabb idő múlva állt helyre a nyugalom. Újabb zajos jelenetek kezdődtek, amidőn a művezetemi ifjúság nevében Mittler műgyeztemi hallgató kezdett beszélni. A hallgatóságból ezt kiáltotta valaki feléje:

— Egy zsidógyerek akar beszélni!
Erre zsidóellenes felkiáltások egész áradata kezdődött, majd ismét a szocialisták ellen tüntetett a hallgatóság egy része és a szocialista munkástanácsok ellen. Frank dr. kommunista szónok beszédét minduntalan felbeszakitották, úgy hogy kénytelen volt abbahagyni. Ugyanígy járt Kozmata Károly

anarkista író is. Csak nagynehezen sikerült a szellemi munka igazságos értékeléséről beterjesztett határozati javaslatot elfogadtatni. A gyűlés ezután rendben véget ért. (MTI.)

— **(Változás a villamosközlekedésben.)** A kereskedelemügyi miniszter rendeletére a Budapesti Egyesített Városi Vasutak igazgatósága a forgalmi eszközök egyenletesebb és igazságosabb szétosztása érdekében január 19-től kezdve a reggel 6 órától este 8 óráig tartó üzemi idő fentartása mellett a közúti jellegű vonalakon a jelenleg üzemben levő 11, 26, 33 és 71-es viszonylatok járatását megszünteti és ezek helyett az alább felsorolt, a forgalom élénkítése érdekében részben megrövidített, részben a multhoz képest némiképp módosított viszonylatokat fogja járatni. Az új forgalmi rendet rövid menelidejű és hamar népszerűvé vált körforgalmi viszonylatok (például 21, 23, és 31-es) szaporítása jellemzi. Ezt a forgalmi rendet természetesen csak addig lehetséges fenntartani, míg a vasut szénellátása a jelenlegi mértékben fennmarad. A viszonylatok a következők: 5-ös: Állatkert, István-ut. Rákóczi-ut. Vilmos császár-ut. Lajos-utca. Óbuda, visszafelé a Bécsi-uton át, egyébként a fenti útvonalon. 10—12-es: A Szabadság-térről Király-utca-án át a Városligetbe, mint a 10-es viszonylat, a Városliget, Podmaniczky-utca-án át a Szabadság-térre, mint 12. viszonylat; mindkét irányban ugyanazon kocsik számcserevel a Városligethez. 16-os: Dráva-utca, Dunapart, Eskü-tér és ellenkező irányban. 15—17-es: Városliget, Damjanich-utca, Rákóczi-ut. Vilmos császár-ut. Déli vasut, mint 15-ös számjelzésű és a Déli vasut, Erzsébet-híd, Rákóczi-ut. Thököly-ut. Aréna-utca-án át a Városligethez, mint 17-es viszonylat, számcserevel a Városligeten és Déli vasutnál. 18-as: Eskü-tér, Közraktár-utca, Mester-utca, Népliget, Simor-utca, Baross-utca, Eskü-tér, mindkét irányban. 37-es: Máv. keresztezés, Kőbányai-ut. Köztemető-ut. Baross-tér és ellenkező irányban. 39—41-es Kőbányai-ut. Jászberényi-ut. Máv. keresztezés, Köztemető-ut. Rákóczi-ut. Múzeum-körút, mint 39-es és Múzeum-körút, Üllői-ut. Orczy-ut. Köztemető-ut. Máv. keresztezés, Jászberényi-ut. mint 41-es; számcserevel Kőbányán és a Múzeum-körúton. 49—51-es: Kelenföld, Ferenc József-híd, Vilmos császár-ut. Berliini-tér, mint 49-es és Berliini-tér, Margithid, Déli vasut, Kelenföld, mint 51-es, számcserevel Kelenföldön és Berliini-téren. 61—63-as: Közvágóhid. Lónyav-utca, Gróf Haller-utca, Kálvin-tér, mint 61-es, Kálvin-tér, Üllői-ut. Gróf Haller-utca, Közvágóhid, mint 63-as számcserevel Közvágóhidnál és Kálvin-téren.

— **(Kazinczy-kölesönkönyvtár.)** (VII., Dohány-utca 1.) Ez alatt a cím alatt nyílt meg a napokban egy a mai korszaknak minden tekintetben megfelelő nagyszabású kölesönkönyvtár, mely alkalmat nyújt a nagyközönségnek a legmodernebb eredeti német, francia és angol szépirodalmi, valamint klasszikus művek olvasására. Eddig már 17.000 kötetből áll a kölesönkönyvtár és ha vesszük, hogy ma a modern német, francia és angol könyvek beszerzési ára kötetenként 50—60, sőt 70 koronába kerül, akkor a kölesönkönyvtár óriási előnyt nyújt, mivel havi előfizetési díja csak 8 korona. Ez az új intézmény nemcsak kulturmissziót tölt be, de alkalmat fog adni, hogy a modern és klasszikus művek a nagyközönségnek rendelkezésére álljanak. Ezen vállalat két ügyvéd feleségének vezetésével állt és annak izléses, cél szerű berendezése, valamint adminisztrációja teljes garanciát nyújt és feltétlenül a nagyközönség teljes szimpátiájával fog találkozni.

— **(A hárommillió vesztegetés.)** A nyugat-magyarországi csereüzletek dolgában kipattant hárommillió vesztegetési kísérlet dolgában, mint mai számunkban jelentettük, Sigray Antal grófnak nyilatkozata jelent meg, a mely szerint Ralf Géza, a Magyar Mezőgazdák Állattérképező Részvénytársaságának vezérigazgatója csak annyit mondott, hogy az esetben, ha a kormánybiztosság a tervbe vett csereüzleteknél a haszonból részesedni kíván és politikai célra pénzüsszeghez akarna jutni, ezt a minisztériumnál a szokásos alapon kell keresztülvinni. A kormánybiztos nyilatkozata szerint a miniszterelnök előtt nem Ralfot, de az általa fölemlített rendszert vádolta, Sigray nyilatkozata után különös megvilágításba került a földművelésügyi minisztérium. Közérdekű csereüzletek ugyanis nem jövedelmezhetnek milliókat a pártkassza számára, mert kétségtelen, hogy az ajándékok adó féannyival drágábban fogja a közszükségleti cikkeket forgalomba bocsátani. Mindenesetre szokatlan tehát, hogy ilyen millió ajándékok ígérésénél Ralf a földművelésügyi minisztériumban a szokásos módra hivatkozott. Sigraynak a belügyminiszterhez intézett távirata kifejezetten nem az egy minisztériumi tisztviselő tény-

kedését kifogásolja, hanem a rendszert, a melynek képviselőit kívánja felelősségre vonni. A multhban se Darányi Ignác, se pedig Ghillány Imre báró földművelésügyi minisztersége idején ez a szokásos alap ismeretlen fogalom volt. A földművelésügyi kormány az állami, vagy magánüzletkötések anyagi lebonyolításától mindenkor távol állott, sőt a tisztviselőnek magánvállalatoknál még tiszteletbeli állást se volt szabad vállalniok. Lukács László pénzügyminiszter indítványára pedig a miniszteri tanács még azt is kimondta, hogy ha közalkalmazottak magánvállalatoknál az állam képviselőiben megbízást vállaltak, a tantálmot kötelesek az állampénztárba befizetni s esetről-esetre a miniszter dönt arról, hogy a letett összegekből az illető tisztviselő megtérítést kap-e, avagy sem. A vezető tisztviselőnek tehát nem lehetett érdekeltégük a magánvállalatok körében, a melyeknek az állammal szemben kötelezettségük volt, mert erkölcsileg lehetetlennek tartották, hogy jövedelmét hajtó állásvállalás esetén a közfiszviselők elfogulatlan ellenőrzést tudjanak gyakorolni.

— **(Az árvízveszedelem.)** Az öreg Duna ugyancsak kegyetlenül megtérített bennünket. A minapi áradás szerencsésen elmult minden veszedelem nélkül, már azt hittük, hogy bennünket nem fenyegethet a franciaországi és németországi árvízhez hasonló baj és ime, most egyre nő, dagadnak hullámai és az áradástól szennyes vize szétfertül, behatol olyan helyekre, a melyek csak a legutóbb és a legnagyobb veszedelem idején illék a Duna vizét, már házakat áraszt el és lejdséget terjeszt. Egyre árad a Duna és ma már elérte a 6.20 magasságot, a melyet a Duna legnagyobb vízállásának szoktak tekinteni. Óbudának a Filatorigáton túl levő részét és a budai dunaparti pincék viz alatt vannak. A víz apadására egyelőre nincs kilátás és a főváros ut-és csatornaépítő műszaki ügyosztályának jelentése szerint az áradás emelkedőben van és előreláthatóan 6.80-ig fog fokozódni. A szivattyugépek állandóan működésben vannak. A főváros mérnöki hivatala elrendelte, hogy a Bertalan-utcánál a Műegyetem mellett két gép állandóan működjék. Az egész vonalon most tizenöt gép működik, mintegy száz emberrel. Ma már a Gellért-kőpart alsó részét is elöntötte a víz. A legnagyobb veszedelem természetesen Óbuda egyes részein, a hol a tűzoltóság teljes felszereléssel készenlétben van a szükséges segítségére. A megáradt Dunának sok a kíváncsi nézője. Az ennvire megáradt folyónak a szokottnál jóval szélesebben elterpeszkedő vize ritka és félelmetes látvány, a melynek mihamarább való megszűnését kell óhajtánunk.

— **(Egy házaspár tragédiája.)** Szerényi József dr. főorvos bejelentette a főkapitányság közeponti ügyveletésének, hogy Lónyai-utca 17. számú lakásában holtan találta a takarítónőjét és férjét Galamb András huszonhat éves ügyvédségi irodakezelőt. A rendőrség megállapította, hogy a házaspár gázmérgezésnek esett áldozatul. Galamb András már halott volt. Galambné azonban sikerült életre keltetni és bevitték a Rókus-kórházba. A helyszíni szemle során megállapították, hogy abban a szobában a melyben Galambok laktak és a mely a konyhából nyílt, nem volt gázcsap. A szerencsétlenség úgy történhetett, hogy a konyhában lévő gázvezető csapját nyitvahagyták és a nyitva lévő szobájuk ajtaján át telt meg a levegő gázzal. Hogy szerencsétlenség, vagy családi dráma történt-e, nem lehetett megállapítani. Sok felből arra következtelnek, hogy drámáról van szó. A házaspár ugyanis régóta viszálykodásban élt, a férj részeges, házsféltos ember volt, az asszony pedig, a ki tizenkét évvel idősebb volt a férjénél, feltéknységével üldözte Galambot. A házbeliek tegnap is heves veszekedés lármáját hallották. Lehetséges, hogy Galamb a mikor felesége elaludt, kinyitotta a gáz csapját és azután ő is lefeküdt. Az asszony még nem nyerte vissza eszméletét, tehát kihallgatni nem lehetett.

— **(Öngyilkos miniszteri tisztviselő.)** Apáthy István Kornél huszonegy éves miniszteri tisztviselő édesapjának, a nyugati pályaudvaron lévő lakásán, mellbelőtte magát. Nyomban meghalt. Tettenek okát nem tudják.

— **(Székhámszkodás a hadifoglyok névében.)** A szibériai hadifoglyok hozzátartozóinak egyesülete értesült arról, hogy hivatalan elemek gyűjtenek a foglyok hazaszállítása céljaira és kéri a közönséget, hogy ezeknek ne adakozzanak, mert egyelőre csak a Belvárosi Takarékpénztár (Koronaherceg-utca 2.) egyedül van megbízva az emített célra adományokat elfogadni.

— **Aranyat,** ezüstöt, platínát, hamisfogakat, régi arany- és ezüstpénzt, cigarettatárcát, órák, lincot magas áron vásárol a megbízhatóságáról előnyösen ismert Gross Antal-cég, VIII., József-körút 23.

— **Viselt férf ruhát,** fehérneműt, szőnyeget, legmagasabb árban vesznek. Hívásra házhoz jövek. Rottenberg, Király-u. 40. Telefon 65—24.

— **Talpaltassa cipőjét a Glória** gyorstalpaltó gyárban Kálmán-u. 24. Jó, olcsó és 24 óra alatt kész.

— **Fényképezőgépeket** legjobban vesz, cserél és elad Fotoantiquár, Balázs Géza, Rákóczi-ut. 34. (az udvarban) telefon: József 111—37.

Brilláns! gyöngyöt karátját
22.000 K-ig,
Aranyat, platínát, grammját
28-270 K-ig
mindenkinél magasabb áron vesz:
VÁGÓ ékszerész
Népszínház-
Telefon: József 42-22, utca 7. szám.

— Legtakarékosabb világítási eszköz a világító Bardin-féle benzín gyertya. Bővebbet Bardi Vilmos-cég (Rákóczi-ut. 12.) lapunk mai számában megjelölten hirdetésében.

TÁVIRATOK.

Olaszország lemond Fiuméről.

Páris, jan. 17. A szövetséges hatalmak miniszterelnökei értesítették a délszláv béke-delegációt, hogy Olaszország lemond Fiume városa birtokáról és ahhoz sem ragaszkodik, hogy a szebenikói hadikikötő erődjét lerombolják. Fiume ennél fogva független állam lesz, a kikötő a népszövetség birtokába kerül, Susák város pedig a délszláv államé. A délszláv delegátusok utasítást kértek Belgrádból és remélik, hogy a válasz szombaton, vagy vasárnap megérkezik.

A Temps írja ezzel kapcsolatban: A szövetségeseknek eltökélt szándéka, hogy ennek az ajánlatnak elutasítása esetén a londoni szerződést minden pontjában végrehajtják. (M. T. I.)

SZÍNHÁZ ÉS ZENE.

* (Az állami színházak gyászja.) Az országos gyász, a mit a békeszerződés átadása alkalmából a kormány elrendelt, az állami színházakban az előadásnak három napon január 17-én, 18-án és 19-én való szünetelésében és a jövő heti műsornak a gyászhoz illő komolyságában nyer kifejezést. A kultuszminiszter erre vonatkozó rendeletének eleget téve, az Operaház és a Nemzeti Színház tegnap nem tartotta meg előadását és mindkét színház keddig szünetet tart.

* (Egyházi zene.) A Budavári Koronázó Mátyas-templomban január 18-án, délelőtti tíz óra-kor előadásra kerül Mozart Missa triumfális-a. A magánzólamokat éneklik Gergely Erzs, Scapa Henriette, Steinhaus Tibor, Rezik Béla. Az orgonán Sárkány Sándor játszik. Karnagy Sugár Viktor.

Színház.

* (Az Operaházban) a szombati előadásra váltott jegyek a keddi, Donna Anna, Utolsó Átom, Bajazzók előadására érvényesek. A vasárnapra váltott jegyek árát a nappali pénztár vasárnap délelőtti 9—1 óráig visszafizeti. A jövő heti előadásokra jegyek hétfőtől kezdve válthatók.

* (A Nemzeti Színház) a szombati és vasár-napi előadásokra már megváltott jegyek árát a pénztár a rendes pénztári órák alatt visszafizeti. A hétfői MOVE-ünnepélyre kiadott jegyekre vonatkozólag később fog intézkedés történni.

* (A Várszínház) a klasszikus kamarajátékok során január 17-től január 21-ig új műsört mutat be. Szászhalmy József szavalata, Fehér Ilona hegedűkoncertje, Gerő Erzs éneke, Martos György és Mirkovszky Mária görög lánccelenete szerepel a műsoron, a melynek befejezésül Wilde Oszkár Florenzi tragédia című színművét adja elő Szászhalmy József, Erkel Béla és Zöldi Elza.

* (A Vigszínházban) a mai előadás előtt Góth Sándor megkapó szavakban méltatta a gyászt, a melybe a rettenetes békefelfételek sodorják a magyar nemzetet. Az országos gyászra való tekintettel a színház műsora úgy változik, hogy kedden, január 20-án, este az Ocska brigádéros, pénteken, január 23-án este a Liliomot játsszák. Az e napokra váltott jegyek érvénytelenek; ezeket a jegyeket a pénztár visszaváltja.

* (A Városi Színház) jövő heti műsorán is hatszor szerepel az újabb jubileum felé haladó Szászszépe. A jövő hét operaelőadásai ezek: szerdán Traviata, pénteken Carmen, vasárnap délután Hoffmann meséi. Az operaelőadások vendége Adler Adelina és Gábor József. Szombaton délután gyermekelőadás lesz, a Kukancs hercegnő kerül színre Sarkadi Aladár.

* (Az Andrássy-úti Színházban) minden este és vasárnap délután a Kutynskám, Szirmai és Martos operettje, továbbá a pompás műsor kerül színre.

* (A János vitéz ötszázadik előadása.) A Király Színház jövő heti műsorát is a János vitéz előadása tölti be. Kimagasló eseménye a hétnél a csütörtöki ötszázadik előadás, a mely a magyar művészet történetében külön helyet érdemel. Az ünnepi este a jegyek elfogytak. Holnap, vasárnap délután a Pillangó főhadnagy, a jövő vasárnap délután a Farsang tündére kerül színre.

* (A Belvárosi Színház) jövő hetét a Három csésze tea dominálja. Ezt a szellemes és mulatságos vígjátékot, mely estéről-estére fokozódó hatással, táblás ház előtti kerül színre, játssza a jövő hét minden estjén a Belvárosi Színház. Csupán csütörtökön este és vasárnap délután adnak más darabot, a nagysikerű Terikét.

* (A Magyar Színház) jövő heti játérendjén hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap este a Tüzipróba szerepel. Szerdán és szombaton a Sasfók előadását ismétlik meg. Holnap, vasárnap délután a Szókimondó asszonyosság, a jövő vasárnap délután az Éjeli menedékhely kerül színre. Mindkét előadás félhárom órakor kezdődik és mérsékelt helyárakkal tekinthető meg.

Kabaré.

* (Bemutató az Intim Kabarében.) Különleges színházi esemény lesz az Intim Kabaré kedden este tartandó bemutató előadása, a melynek műsorán öt érdekes és határos egyfelvonásos és számos új magánszám szerepel. Boross Elemér Stella Maros című drámájában Forgács Rózi vendégszereplése fogja lekötni a közönség figyelmét. Partneré Abonyi Géza és Doktor János. Erő Dezőnek, A csodagyermek című kacagtató bohózatát Szeless Elzával és Mészáros Alajossal a főszerepekben szintén zajos sikerre számíthat. Legsikerültebb része lesz a műsornak a Ninette című francia énekes bohózat, a mely Balassa Emil átdolgozásában kerül színre. Székula Jenőnek A titalomfa című tréfája és Somló Ferenc tréfája, A képviselőjelölt, továbbá számos új magánszám egészíti ki a változatos műsort, a melynek során az említettek kívül Asztalos Mária, Cserecsnűs Erzs, Virág Rózi, Kürthy Teréz, Cseh, Arányi, Kiss, Török, Kovács Andor és Sugár Gyula is fellép.

Variété.

* (A Télikertben) vasárnap délután 3 órakor is lesz előadás. Pityugró és az egész variétéműsor kerül színre. Nagy az érdeklődés Princ, az okos csodáló szenzációs produkciói iránt. Princ a vasárnap délutáni előadásán is fellép és bámulatba ejti a közönséget.

Film-színház.

* (Royal Apolló.) A Madame Dubarry című pompás film megérkezett Budapestre és holnaptól kezdődően egy héten át bemutatásra kerül a Royal Apollóban. Az előadások pontban fél 4, egy negyed 6, 7 és háromnegyed 9 órakor kezdődnek. A jegyeket máltól kezdődően elővételben árulja a pénztár.

* (A belvárosi Korzó-mozi) hétfőn a Jüdex című francia film harmadik folytatásán A fekete ruhás hölgy-ön kívül a Star filmgyár vig zsánerű kiünően sikerült alkotását, a 44 vagy 47 című romantikus szerelmi játékot mutatja be. A ragyogó képsorozat a Star filmgyár magas színvonaláról újabb tanúságot tesz. A cselekmény, a melynek főszereplői Hollay Kamilla és Bárczy Ernő, vidám ötlettel és humoros helyzetekkel az előtől a végéig kacagtató. A rendezés Deésy Alfréd érdeme.

* (Mozgóképek-Otthon.) Nemesak a Mozgóképek-Otthon műsorából, hanem általában az idény mozi-műsorából messze kiemelkedik a Fekete zseke című attrakció, a mely minden egyes jelenetével izgalomban tartja a közönséget. Harry Piel, a zenialis mozi-színész és rendező ezáltal igazán rendkívül alkotott. Nagy sikere van A guerek című jó humorú vígjátékának is. A vasárnapi előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Hangverseny.

* (Ballada- és dalest.) Lukács Béla dr. január 23-án a Zeneakadémiában ballada- és dalest ad a Külföldi Magyarok Patronázsá javára. Az idény egyetlen ilyen koncertje iránt, a melynek műsorán magyar és német balladák szerepelnek, nagy az érdeklődés. Jegy Bárdnál, a Színházi Életnél és a Zeneakadémiában kapható 6—24 koronáért.

* (Magyar művésznek sikere Berlinben.) Berlinből jelentik: Szemere Magda zongoraművész-nő január 15-én tartott hangversenyén nagy sikert aratott. A művésznek folytatja németországi körutját és legközelebb Drezdában hangversenyez.

* (Hangverseny.) Koncz hangversenye január 20-án este hat órakor lesz. A 18-ra váltott jegy érvényes. (Lyra.)

* (A Skála hangversenyei.) Január 24-én: Schwab Miklós zongoraestje; február 1-én: Sándor Erzs és Róza Lajos hangversenye. Már csak néhány jegy kapható. Február 6-án: Gondó István zongorahangversenye; február 7-én: Vas Sándor zongoraművész hangversenye. Jegy Bárdnál, a Színházi Életnél és a Zeneakadémiában váltható.

* (A Harmonia hangversenyei.) Schumann Erzsébet, a világhírű Mozart-énekesnő dalestje január 20-án. Kemény Rezső hegedűestje február 15-én, Friedmann Ignác három zongoraestje február 16-án, 18-án és március 5-én.

* (Rózsavölgyi hangversenyei.) Charlotte Wilke táncmalnéja ma 11 órakor (Belvárosi Színház); Gervay Erzs dalestje január 22-én; Dohnányi Ernő január 25-iki hangversenyére az összes jegyek elkelték. Dohnányi január 31-én Beethoven-estét ad. Waldbauer—Kerpely vonósnégyes hangversenye január 29-én; Keéri-Sántó Imre hangversenye február 4-én, műsoron: Bach—Liszt, Brahms, Beethoven, Dohnányi, Schubert. — Az Ének- és Zeneegyesület február 16-iki Brahms-estéjének műsora: Ünnepi nyitány, Hegedűverseny, Schicksalslied és Nánio; szőlisa Rozsponi Ágnes, vezényel Lichtenberg.

* (Sándor Benő) január 27-én tartandó hangversenyeinek műsora: Bach: Tokkál és fuga; Mozart: a-dur szonáta; Beethoven: esz-dur szonáta; Schubert: Vándorbránd. (Mérn.)

* (Zongorahangverseny.) Fischer Margit zongoraművész szerdán, január 21-én a Vasúti és Hajós Klubban (VI., Csengeri-utca 68.) hangversenyt tart. A művésznőnek ez lesz az első önálló hangversenye.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* (A Magyar Tudományos Akadémia válasza a cseh akadémia felhívására.) A Magyar Tudományos Akadémia Magyarország területi integrálásáért a világ összes akadémiaihoz intézett szövegére a cseh akadémia elvakult szenvedelmességgel válaszol. Rosszhiszemű, félrevezető valótlanosságokat halmozott össze, a melyek beletözegetül ama reményének ad kifejezést, hogy Magyarország szétdarabolását a történelem megérdemelt büntetésnek fogja tekinteni. Ez alacsony rágalmakra a Magyar Tudományos Akadémia méltóságát teljesen felelt. A válasszal Angyal Dávid egyetemi tanárt bízták meg, aki mély történelmi tanulmányban foglalkozik a cseh akadémia állításával és az igazság és tudomány tárgyilagossá fegyverével védi ki és cáfolja meg a rágalmakat és teszi tarthatatlanná az egész vádiratot. E válasszal, a melyet az Akadémia magáévá tett és a világ összes akadémiainak megküldött, Angyal Dávid, a Területvédő Liga által Pestvármegye székházának közgyűlési nagytermében január 20-án délután félöt órakor rendezendő felolvasás keretében előadja. Az előadás iránt mutatkozó nagy érdeklődés célszerűvé teszi, hogy a közönség a felolvasáson pontosan megjelenjen.

* (A Move) katonai hetilap e héten legelső szavait a tragikus sorsu Fery Margitnak szenteli. A Bucsúztató írója igazi költő és igazi katona. A

Mozgóképek-Otthon VI. Teréz-körút 28. Telefon: 144-92. sz.
A fekete zseke.
Kalandtörténet 6 felvonásban. A főszerepben: Harry Piel. Vígjáték 3 felvonásban. Előadások kezdete Pénztár: délelőtt 1/11—1/1, délután 8-tól. Előadások kezdete 3, 1/5, 6, 1/3 és 9 órakor. 1511

Holnap, hétfőn először

MADAME DUBARRY
ROYAL-APOLLÓ-ban!!

Előadások 1/2 4, 1/4 6, 3/4 9 órakor.

Egy dollárkirálynő kalandjai

negyedik része:
Minden poklon át
holnap először az

OMNIÁBAN!

TARTALÉK
ABRONCS

gyanánt a legmegfelelőbb az olcsó

"BALLINIT"

Telefon: PNEUMATIKA-BALLINIT
„József” autoabroncs gyár
53-46 Budapest, VIII., Óriás-utca 10.

Gondolja meg, ha **ÉKSZEREIT** nálam a legmagasabb árát érheti el.
Brilláns, karátját 28.000—Kor-ig
Aranyat, grammját 32—50—Kor-ig.
WEINBERGER, Baross-utca 125. sz. Hívásra házhoz jövök.

Világszabadalom!

Nem hosszahodjék többé a házmesterrel, vágóval, szobalánnyal és szakácsmával, ha beszorít háztartása részére a



frandor

17-18. újdonságát,
melyet gyerekeknek a
= faapritás. =
Kis erővel, gyorsan, csendben és
vessző nélkül a legkényelmesebb
módon is felapríthatja kenyérszámban.

frandor
UDENSÁGOK HÍZTA
VI., Andrássy-ut 52.

TELEFON:
38-69.

SPORTLAP

A LEGÉRDEKESEBB SPORTHETILAP

MEGJELENIK: MINDEN SZERDÁN

Perzsaszőnyeget

legmagasabb Bolgár István Vilmos császár-ut 5. Húsvéti házhoz jövedik.

MEGJELENT

22 1920-as

KINCSES KALENDÁRIUM

Ára 15 korona.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP kiadóhivatalában, VIII., József-útnál 5. sz. és minden könyvesboltban.

Schweizer ház meg-
bízásból veszek: **Brilliansot,**
gyöngyöt, aranyat, platinát, horridit, áron
SINGER ókszerész, VII. ker., Rottenbiller-utca 24. szám.

Megalapítjuk a keresztény
magvarság nagybankját!

Aki igazán akarja, hogy
ez az ország keresztény és
magyar legyen, vásárolja a

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

részvényeit. Ez a legjobb
tőkebefektetés. Egy rész-
vény ára az alapítási költ-
séggel együtt 105 korona.

Részvényeket jegyezni
lehet az alapítók irodájában.

Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. szám, I. emelet.

Alapítók:

Agorasztó Tivadar, Pestvármegye alispánja,
Altenburger Gyula, a Magyar Nemzeti Szövetség köz-
gazdasági osztályának elnöke,
Bárány Árpád, tanfelügyelő,
dr. Czettler Jenő, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója,
Fényes Béla földbírtokos, a Magyar Nemzeti Szövetség
földműves szakosztályának elnöke,
Gömbös Gyula, a Magyar Országos Védő Egyesület
(MOVE) elnöke,
dr. Jászenszky-Panovich Tibor földbírtokos,
dr. Káldy Gyula orvos,
oscherhalmi Károly Ernő háztulajdonos,
dr. Lázár Andor ügyvéd, a Területvédő Liga igazgató-
sági tagja,
dr. Okolicsányi Zoltán ügyvéd, a Területvédő Liga
intézőbizottsági tagja,
dr. Pekar Gyula v. miniszter, államtitkár,
Pekar Gyuláné földbírtokos,
bárány Ferényi Zsigmond ny. miniszter a Magyar Nemzeti
Szövetség elnöke,
Szörtey József földbírtokos, a Magyar Nemzeti Szövet-
ség igazgatója,
Temesváry István a Magyar Jelzőlog Hitelbank igaz-
gatója,
dr. Ullai Ferenc ügyvéd, a Szózat főszerkesztője, a
M. N. Sz. ügyvezető alelnöke,
Várady József földbírtokos,
Wolf Károly az udvari zarándoklás elnöke, az Egyesült
Keresztény Nemzeti Liga ügyvezető elnöke,
dr. Zimmermann Lajos ügyvéd.

11613

Dr. Walter szeméreműmben 1101
Rákóczi-ut 51. sz.
méltányos feltételek mellett készíltet magánvizsgákra.

Könyvtárakat vásárol
értékesebb könyvgyűjteményeket
LAUFER TIVADAR IV., Váci utca 19.
Telefon: 115 56. sz.

Fényképezőgépeket

legjobban vesz, cserél és elad

FOTOANTIKVÁR Balázs Géza Rákóczi-ut 64.
(az udvarban) Telefon: József. 111-37.

Bélyeggyűjtők! Kiadásunkban meg-
jelenő és úgy a Szövetkezet ismertetését, mint készletjegyzékünket is
tartalmazó „Amatőrök Könyvtára” című vállalatunknak
első füzetét 250 korona ellenében bérmentve megküld-
jük. Külső újabb bevásárlásaink anyaga most van
fel dolgozva alatt új árúink mérsékelték, jelenlegi ár-
szabásaink átlagosan Márka = 8 korona. Újdonságaink
vételkényszer nélkül tekinthetők meg.
Amatőrök Forgalmi Szövetkezte, Budapest, Vigadó-utca 5.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A Budapesti Hirlap elkomunizálása.

A proletárdiktatura kitörését követő napon Göndör
Ferenc, Jancsó Károly, Szamuely Zoltán, Perl Ignác
és Bognár Endre megjelentek a Budapesti Hirlap ki-
adóhivatalában, s ott Göndör Ferenc és Jancsó Ká-
roly kijelentette Böhm Alajosnak, a vállalat ügyve-
zező igazgatójának, hogy az egész vállalatot, minden
ingóságával és értékeivel együtt a tanácskormány
névben és megbízásából a Vörös Újság részére bir-
tokba veszik. Fölzárították az igazgatót, hogy adja
át a pénztár kulcsait, s hagyja el nyomban a helyét.
Az igazgató kénytelen volt ennek a fölzárlásnak
engedelmeskedni, átadta a kulcsokat és eltávozott.
Fél óra múlva a tanácsköztársaság küldöttéi bir-
tokba vették a Budapesti Hirlap egész házát, a szer-
kesztőséget is, a melyet megszálltak azonnal a Vörös
Újság emberei. A vörös uralom bukása után az ál-
lamügyvészség rablás bűntette miatt emelt vádat az
egész deputáció ellen, azonban csak Bognár Endre
került a vádlottak padjára. Göndör Ferenc, Jancsó
Károly és Perl Izidor megszöktek. Szamuely Zoltán
pedig öngyilkos lett a síófoki fogházban, a hová le-
tartóztatása után csukták. Bognár Endre fölött, a
ki a Vörös Újság egyik kiadóhivatali tisztviselője
volt, ma ült törvényszéki bírói tárgyalóteremben egy-
gyorsított tanácsa Bigner József dr. táblabíró elnök-
lésével. A vádhatóságot Nagy Béla dr. főállamügyész-
helyettes képviselte. Bognár Endre kijelentette, hogy
nem érzi magát bűnösnek. Sohasem volt kom-
munista, még csak szocialista sem. Vágó népbiztos
a kritikus napon telefonált neki, hogy jelenkezzék
a Budapesti Hirlap kiadóhivatalában, a hol a Vörös
Újsághoz való szerződésének dologában tárgyalni fog-
nak vele. Véletlenül akkor jelent meg a ki-
adóhivatalban, mikor Göndör és társai a Bu-
dapesti Hirlap elfoglalását közölte az igazgató-
val, neki tehát az elkomunizálásban semmi része
nem volt. A kihallgatott tanúk azt vallották, hogy
Bognár az egész idő alatt, míg a Vörös Újságnál volt,
igen emberségesen bánt a személynél, nem igaz-
tolt soha, még csak nem is politizált. Nagy Béla fő-
államügyész helyettes főtartotta a rablás vádját, s
kérte a vádlott elítélését a 92. szakasz alkalmazásá-
val. Az ítéletet hétfőn hirdetik ki.

— A segédtanár szabad előadása. Meg-
írtuk, hogy Salamon László 28 éves segédtanár el-
len szabad előadások útján elkövetett igazgatási bün-
tetle miatt megindították az eljárást. Az ügyet
Bigner József dr. táblabíró tanácsa tárgyalta, a
mely Salamon Lászlót igazgatási bűntette miatt négy
évi börtönre ítélte.

— Törvényszéki jegyző mint vádbiztos. A
proletárdiktatura idején múlt év április 3-án Far-
kas István iradatiztetel rémhírtérítés miatt le-
tartóztatott és a forradalmi törvényszék elé állított-
ták. Farkas ellen először Seidler Ernő, a vörös-
ország főparancsnoka, járt el, de ítéletet nem hozott,
hanem úgy intézkedett, hogy vigyék Farkas Istvánt
a Markó-utcai fogházba. A forradalmi törvényszék
elnöki tisztet Bodán János 38 éves asztalos töltötte
be. Szavazóbírák pedig az azóta halálraítelt és ki-
végzett Cserni József és Pintér János 35 éves vas-
esztergályos voltak. A tárgyaláson vádbiztosként
Földes István dr. 29 éves volt büntetőtörvényszéki
jegyző szerepelt. A forradalmi törvényszék gyors-
an végzett az ügyvel. Pár perc alatt megvolt a tár-
gyalás s fölállt Földes István dr. vádbiztos és go-
lyó általi halált kért a vádlottira. A vádbiztos így is íté-
lték. Az ugynevezett forradalmi kormányzótanács
azonban a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra
váltotta. Farkas István 121 napig ült fogság-
ban és csak a proletárdiktatura bukása után szá-
badult ki. Az államügyvészség személyes szabadság
megsértésének bűntette miatt indított eljárást Föl-
des István dr. és bűntársai ellen. A vádlottak kö-

zül azonban csak Földes dr.-t, Pintér Jánost vonják
felelősségre, mert Seidler Ernő és Bodán János a
diktatura bukása után megszöktek. Ma tárgyalta
ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék a gyors-
ított eljárás szabályai szerint Stocker Antal dr.
kuriai bíró büntetőtanácsa és Földes Istvánt öt esz-
tendői fegyházra, Pintér János pedig egy évi bört-
önre ítélte.

— A pilisvörösvári direktórium bűnügye.

A pilisvörösvári kommunista bányamunkások ügyé-
ben a főtárgyalást ma délelőtt folytatták. A vádlottak
kihallgatása során Bradonka Zoltán svájci születésű
huszonkét éves újságíró, a Zürcher Zeitung volt
budapesti levelezőjét hallgatta ki a bíróság. El-
mondja, hogy kiskorában került Magyarországra és
a világháborúban mint hadnagy vett részt és súlyos
seíseket kapott. A proletárdiktatura kitörésekor a
pilisvörösvári munkásság kiképző parancsnokának
neveztek ki. Tagadja, hogy bármilyen jogtalanságot is
követett volna el. A következő vádlott Ludvig Rezső,
a ki tagadja, hogy közreműködött volna Röhmer
Ferenc pilisi lakos letartóztatásában. Wölter János
tizenkétrendbeli bűncselekménnyel van vádolva.
Nem érzi magát bűnösnek. Elmondja, hogy főbizalmi
volt a bányamunkásoknál, de néhány hét múlva
megvonták tőle a bizalmat, mert részeges volt. Major
Miklós, a munkásdirektórium másik elnöke a követ-
kező vádlott. Tagadja, hogy bűnt követett volna el.
Ezután Fadas János bányahivatalnok kihallgatása
következik: Tizenkét bűncselekménnyel terhelten
áll a bíróság előtt. Egy ízben huszeshzerre 500.000
koronát utaltak a kezéhez és ebből 40.000 koronát
elsikkasztott. Egy 40.000 koronáról szóló nyugtát
pedig 43.000 koronára hamisított. Mindezeket ta-
gadja. Ezután Auer dr. államügyész pótlindítványt
nyújt be Bradonka Zoltán ellen, aki június 11-én a
község határában lévő egyik kőkeresztre puskájával
rálőtt és a száradánál szolgáló katonákat a parasz-
ság és a polgárság ellen támadásra izgatja. A vádlott
azt mondja, hogy a kérdéses időben a Révész-utcai
hadikórházban sebesülten feküdt és így Pilisvörös-
váron nem is lehetett. A tárgyalást holnap foly-
tatják.

KÖZGAZDASÁG.

— A pénzintézetek az alkalmazottakért.

A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete, a mely-
nek kötelékébe tartozó pénzintézetek már novem-
berben is jelentékeny összegű beszerzési segélyvel
adtak alkalmazottaiknak, mai napon tartott ülésén
elhatározta, hogy tekintettel az elsőrendű élelmisze-
rek árának rohamos növekedésére, az alkalmazot-
taknak most újból rendkívüli segélyt folyósít.

— A közgazdasági egyetem kérdése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület irodalmi és
tanügyi szakosztálya Miklós Ödön elnöklésével, a
tudományos és közgazdasági élet több képviselőjé-
nek részvételével tegnap tartott ülésén foglalkozott
a közgazdasági egyetem kérdésével. Balogh Elemér,
a Hangya vezérigazgatója, az eszme egyik fölvetője
és legkitartóbb támogatója tartott a kérdésről elő-
adást. Az előadó javaslatára a szakosztály a köz-
gazdasági egyetem létesítéséről örömmel vett ludo-
mást, abban Magyarország gazdasági megújulásá-
nak egyik fontos tényezőjét látja, köszönetet mond
a kormányának azért, hogy az egyesület régi óha-
ját teljesítette és felkéri, hogy a közgazdasági egye-
tem egyes fakultásainak, különösen pedig a mező-
gazdasági szaknak teljes kiépítéséhez és az összes
fakultásokon a sikeres tanításának megkezdéséhez
szükségesek további intézkedéseket mielőbb fogantol-
sítsa.

Nemzeti Hitelintézet
Részvénytársaság

alakulóban

Aláírásra bocsa-
tott alaptőke:

Központi iroda:

40.000.000 K.

Budapest, VIII.,

Üllői-ut 2. szám.

Keresztény és nemzeti szellemű alapítás.

Egy részvény 200 K. alapítási
díj 10 K. összesen: 210 kor.

A részvények névértékének 30%-a és
az alapítási díj jegyzéskor nyomban
lefizetendő az Országos Községi Bank-
nál (Budapest, VIII., Üllői-ut 2. sz.),
a további 70% 1920. évi április 30-ig
fizetendő lesz után. Kiváratra
postai be fizetési lap küldetik.
Részvények jegyezhetők a központi
irodában és vidéken minden
községi jegyzői irodában.

— **Magyarország gazdasági térképében.** A béketárgyalások legplasztikusabb segítő eszköze került a kezünkbe: vaskos kötet, mely Magyarországot gazdasági térképében ábrázolja, a régi, ezeréves Magyarországot és azt a Magyarországot, amelyet a Clemenceau-féle demarkációs vonal szelint kezünkön maradna. A térképek címében sőt többet mondunk, zseniálisan világítják meg néprajzi, forgalmi, bányászati, ipari, mezőgazdasági viszonyainkat. Egy szempillantás alatt tisztában lehetünk azzal, hogy mink volt és mink van. És kiderül, a statisztika világánál az is hogy országunk szétszakíthatatlan, földrajzi, vízrajzi és gazdasági egységet alkot, melynek erőszakos szétválasztása a legképtelenebb eredményekre vezetne. A művet, melyet Heinrich Ferenc kereskedelmi miniszter adott ki, Edvi Illés Aladár miniszteri tanácsos és Halást Albert iparfelügyelő szerkesztették. Böckh Hugó helyettes államtitkár, Bíró Pál dr. vezérigazgató, Wiesner Vilmos bányagazgató és Hoór Tempis Mór dr. egyetemi tanár közreműködésével.

— **A Nemzeti Hitelintézet Részvénytársaság** (Budapest VIII., Üllői-út 2. sz.) jelentékeny erkölcsi támogatást nyújt a közelmúlt napokban az által, hogy Huszár Károly miniszterelnök és Horváth Miklós fővezér is a részvényjegyzők sorába léptek. Közéletünk vezéregyéniségei egymásután tesznek így tanúbizonyságot arról, hogy az alakuló intézet a keresztyén és nemzeti irányúnak nemcsak hirdetője, hanem valóban erős bástyája akar lenni. Az alakuló intézet tájékoztató hirdetményét lapunk mai száma is közli.

— **Eladták a Lipták-gyárat.** A Világpiac című szakkalap értesülése szerint a Magyar Bank társaságában levő Lipták-féle gyár részvényeinek többségét a turini Ansaldo-cég vette meg, amely a gyárat teljesen meg szándékozik bővíteni. A nevezeti olasz cég, hírforrásunk szerint a Magyar Banktól vett részvényeken kívül összervásárolta azokat a nagy részvénytulajdonosokat is, amelyek az Anglo-bank birtokában voltak.

— **A sóbehozási engedélyek dolgaiban illetékes helyről a következőket közli a Magyar Távirati Iroda:** A pénzügyminisztériumban naponként tömegesen érkeznek be kérvények magánosok részéről sóbehozatali engedélyezésért. Ilyen behozatali engedélyeket a multhán is kizáróan hatóságok, közintézmények, valamint közvetlen ellátásban részesülő üzemek (állami vasgyárak, Ganz-Danubius) és intézmények (beszerzési csoportok és tagjaikat ellátó szövetkezetek), továbbá saját ipari szükségleteik fedezésére egyes ipari üzemek (konzervgyárak, kolbászfőzvények) kaptak a sóelosztó-bizottság javaslata alapján. — magánosok azonban éppen a létező kereskedelem lehető háttérbeszerzésére érdekében nem és a jövőben sem fognak kapni, amíg a jelenlegi törvényes rendelkezések fennállnak. A közönség érdekében is kíváncsi, hogy magánosok sóbehozási kérelmekkel, amelyek úgy sem teljesíthetők, ne okozzanak fölösleges munkát. Egyben felhívjuk a közönséget, hogy azokat a felelőtlen elemeket, akik a közönség jóhiszeműségével visszaélve, ilyen behozatali engedélyeknek megszerzésére kijáróknak ajánlkoznak, jelentse be a pénzügyminisztériumnak.

— **Cukorbehozási engedélyek kiadása.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A pénzügyminisztérium a cukor behozás ügyét illetően a következőket teszi közzé: Cukor behozására kizáróan a következők nyerhetnek engedélyt:

1. Azok az egyesületek és cégek, amelyek a pénzügyminisztériumtól írásbeli megbízást kapnak az iránt, hogy cukor behozásával foglalkozzanak. Megjegyzni a pénzügyminisztérium, hogy ilyen megbízás csak hivatalból fog kiadni, tehát annak akár szóbeli, akár írásbeli kérése céltalan, mert az ilyen kérés elintézés alá sem fog vétetni. A megbízást nyert egyesületek és cégek cukorbehozatalára irányuló konkrét kéréseiket a pénzügyminisztérium IX. B. osztályába kötelesek előterjeszteni.

2. Törvényhatóságok (vármegyék és városok) saját szükségletük fedezésére, de csak akkor, ha a kért mennyiségek behozása a szükséglethez mérten indokolt. A kérést a törvényhatóság első tisztviselője nyújtja be. Behozás esetében az illető törvényhatóság a hatósági cukorellátásból megfelelő arányban ki fog hagyatni. A törvényhatóságok első tisztviselői kéréseiket a cukorközpontokhoz kötelesek előterjeszteni, a mely azt indokolt javaslat kíséretében a pénzügyminisztériumhoz terjesztik fel.

3. Megbízható beszerzési csoportok kizáróan saját tagjaik számára és azok szükségletéhez mérten azzal, hogy a megfelelő mennyiségű cukorjegy beszerzésétől lesznek. A beszerzési csoportok kéréseiket ugyancsak a cukorközpontnál terjesztik elő, a mely azokat a pénzügyminiszterhez továbbítja.

Figyelmeztet a pénzügyminiszter mindenkit, hogy a fenti pontok alá nem sorolható kérelmeket éppen úgy, mint a 2. és 3. pontokban említettek abban az esetben, ha nem a cukorközpont útján terjesztették elő, tárgyalás alá nem fognak vétetni.

— **Valutapiac.** A budapesti valutapiac ma az antant valuták tovább emelkedtek. A márka

ingadozott. Előfordult kötések: Márka 421—422, Dollár 185½, Rubel 248—249, Sokol 296, Laj 442, svájci frank 33, Lira 14.50, Font 700, Dinár 600, Tízezer koronás váltása 340 korona, postapénz 3 és háromnegyed diszágó.

— **Tőzsde.** A súlyos békefeltételek, úgy látszik, semmiféle hatással nem voltak a budapesti tőzsde forgalmára, mely ma is erős hausse jegyében és egyes papiroknál nagy áremelkedéssel bonyolódott le. Különösen szembeszökő volt a Papiripar és az Olajipar részvényeinek emelkedése. Erősen keresték a faértékeket, a melyek sorából különösen a Fabank ugrott előre. A külpolitikai eseményekre legérzékenyebb papirunk, a Magyar Hitel, a tegnapi kurzushoz képest mindössze 17 koronával ment vissza. Záróárak:

Angl. 845. Első Iparbank 640. Osztrák Hitel 895. Magyar Hitel 1445. Jézálogbank 648. Leszámlító 900. Agrár 1295. Magyar bank 940. Hazai bank 825. Kereskedelmi bank 5480. Forgalmi 710. Ingatlan 1160. Fabank 2538. Kereskedelmi Hitel 460. Merkur 475. B. Agrár 700. Hermes 455. Pesti hazai 18.000. Belvárosi 670. Fővárosi 2100. Általános 1150. Középponti 1880. Lipótvárosi 350. Országos bank 760. Földbírók 930. Általános birt. 18.400. Jéghízi 760. Gizella 1390. Konkordia 1250. Első budapesti 2700. Hungária 1525. Viktória 2600. István 780. Kőbányai gőz. 1260. Beöcsi 3330. Szentlőrinci 980. Cement 900. Drasche 1900. Ujaki 1300. Urkány 3325. Északi szén 3370. Szászvári 2960. Általános kőszén 6975. Kohó 1850. Magnezit 5300. Kaszab 1900. Kerámia 1480. Salgó 4380. Fegyver 1400. Ganz 6525. Láng 850. Lipták 580. Rima 2840. Schlick 840. Kőbánya 2160. Csáky 1180. Alhenaum 1930. Franklin 2900. Acél 1180. Alria 9700. Allantika 5000. Levante 4975. Közútj 1210. Városi 605.

Déli 730. Búr 590. Államvasút 3970. Miskolci vill. 680. Tröszt 790. Oszták gáz 3800. Baróti 1320. Bárdi autó 900. Chinoin 1670. Goldberger 1340. Guttman 2900. Östermélő 840. Királysör 2850. Gschwindt 3950. Repülő 630. Városfejlesztő 1280. Marosi 1300. Nemzeti fa 1580. Szlavónia 2850. Brassói 1800. Danica 3600. Izzó 2425. Textil 1160. Papir 1980. Spódium 1400. Flóra 2950. Olaj 2280. Hazai fa 4850. Klórid 1730. Gumi 2798. Vasúti forg. 1450. Polgári sör 6300. Lámpa 1680. Telefon 1790. Felten 3700. Nasici 9750. Phöbus 520. Neuschloss-Licht 1980. Országos fa 1740. Schwarzer 830. Karlon 1030.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, vasárnap, 1920. január 18.

Magyar Nemzeti Operaház: Nincs előadás.
Nemzeti Színház: Nincs előadás.
Vigaszínház: d. u.: A legszörnyebb kaland, este: Szerelmem vására.
Király Színház: d. u.: Pillangó főhadnagy, este: A János vitéz.
Magyar Színház: d. u.: A székimondó aszonyosság, este: A tűzpróba.
Városi Színház: d. u.: Mignon, este: Szászország.
Belvárosi Színház: d. u.: Rozsa, este: Harom csésze tea.
Andrássy-utcai Színház: délután és este: Kutyuskam stb. a műsor.
Madách-Színház: d. u.: 1.000.000.000, este: Hűfédik nemesesolat.
Dunaparti Színház: d. u.: Gyermekelőadás: este: A Nőuralom. Lepkejáték.

Kiadótulajdonos:

Rákosi Jenő Budapesti Hírlap Újságvállalata R.-T.

Felölös szerkesztő: **TORDAI ADORJÁN.**

Felölös kiadó: **BÖHM ALAJOS** ügyvezető igazgató.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉS

Házasság	Vétel-eladás	Ingatlan	Butor
Házasságok? Fordulien bizalommal Davidovics Ferenc, intézőtő, Brászó-körút 17. Előjegyzve hölgyek, urak szívesen vágyóznak több millió. Kérje 201-es kintutatót adu-tokkal, arcképekkel. (Gyógyító) ker-ük közli. 5517	Hamisítógépek, ezüst, arany és platina drágán veszek Gross Antal, József-körút 23. telefont. 5303	Ujpesten, Rakospalotán bérházak, családiházak, villák, telkek eladó. Keszler Bélánál. Ujpest, István-utca 10. 505	Műbutorok polgári és urasági nagy választékban Gaspárnál, Baross-utca 9. 5453
Házasságok előzőik körében disszertáción követték Hegedűné, Garay-utca 18. 5614	Szállóház részére vásárolok brilliánt, gyöngyöt, aranyat, platintát, ezüstöt horribilis áron Singer utcakeresz, Rotten-biller-utca 24. 5411	Dunamentén, Római-fürdőtől Visegrádig, nyaraló, négyszobás, kerttel megvetelre kerestetik. Ajánlatok ármezsgélőssel „Szőlővel” jellegre Tenzerhez. Szervit-tér. 5638	Butorok kedvező feltételek mellett és készpénzért olesón kaphatók Baschi butoraktárban, Király-utca 77. udvarban. 518
Házasságkötési egyben ajánlja legrégibb házassági iródtól Faragó Jenő, Népszínház-utca 16. Telefon. 520	Perzsaszőnyeg, régiségeket, műtárgyakat legmagasabb árban veszek. Steuberg régiségek-kereskedő, Dob-utca 24. 5439	Házak, telkek, birtokot veszek vagy eladó, fölvételt feltételekkel közvetlenül Schwartz, Ger-lóczy-utca 11. saját házában. 5441	Réz-, vasbutorok minden kivitelben legolcsóbban beszerzhetők Híker gyárban, Dohány-u. 6. Izraelita templom mellett. Telefon József 124—12. 5615
Negyvennyolc éves nőtlén hercegi uradalmi intéző, öt-százegzer koronát magánvagyonnal, nőül venne rendezett anyagi viszonyok között levő szőlő-Jelki házias, negyven év körüli művelő, özvegy úrnő. „Duna-melléki gazdaság” jellegű levelet a kiadóhivatal továbbít. 5642	Balkaros és mindenféle iparos női varrógépek Singer-nél, József-körút 35. 5457	Kőbányán, Noszlopi-utcai földesintés ház 551 öles, hat lakóval istállóval 100.000 koronáért eladó. Rákosszabla Ujtelepen Anna-utcaiban 555 ölen épült kétház 100.000 koronáért. Bővebbet Fust Róbert, Mária-utca 22. 535	Szobát keresek irodának, Rákóczi-ut. Körut környékén, jó díszítésért. György. Bors-u. 8. ajtó 6. 538
Hölgyeim! 30 éves keresztyén nagyiparos és vállalkozó vagyok, ki oly vagyonos urileány, esetleg fiatal özvegy ismeret-séget keresek, kinek révén vállalatot, melyet a kommun. majd a románok látogatása tott tönkre, újra üzembe tud-nam helyezni. Vállalatomnak, melyet ezuttal vidéken, esetleg külföldön szándékozik újra le-fektetni 500—200.000 korona övi jövedelme van. Választ kérek teljes címmel a legna-gyobb diszkrétciával. Jaurfax 5904 jellegre. 530	Brilliánsok, ezüstdíszek, bár-kinél drágábbnak veszek. Singer Egyetem-u. 11. Telefon. 5578	Budapest közelében keresek 30 hold körüli területet kisebb lakással. Ferdinánd, Dömös. 542	Könyveket, egész könyvtárat legmagasabb árban veszek. Kicsi, könyvkereskedés, Fűrdő-utca 14. 5333
Újlet	Perzsaszőnyeg, smyrna és minden-nemű szőnyeg legmagasabb árban vesz Rudas és Hadl. Sziv-utca 28. 5591	Kisbirtok 106 holdas, részben erdő, legelő és szántó. Kiskőrösi 13 kilométer Kas-kanyu községe. Bocsa hatá-rában 110.000 koronáért eladó. Bővebbet Fust Róbert Mária-utca 22. 535	Könyvtárat, régi könyveket, metszeteket legmagasabb árban vásárol Stemmer Odón antikváriuma Fűrdő-u. 9a. 5462
Jó menetű képretevező üzlet nagy rakással eladó. Népszínház-utca 33. Sproncz. 523	Aranyat, brilliánsokat, ezüstöt, platintát legmagasabb áron vesz Taub ékszerész Rákóczi-ut. 90. 474	Azonnal kiadó felelő 50 hold szőlővel felszereléssel és 50 hold szántó, 41 hold kaszáló, haszon-bérbe. Farragh József, Alsó-dabas. 537	Ujsgáthordók felvétetnek. Cím a kiadóban. 5641
Bármiféle életképes jó, kiváló, üzletet azonnal azonnal kassza! azonnal lehet kapni Kral Jánosnál. A Hét csill-gos adás-vétel üzlet és birtok-gyors közvetítőnél. Meghí-zottamál Nap-utca 31., ajtó 6. 541	Hamis fogakat ezüstöt és aranyat legmagasabb árban veszek. Wyszogrod, Tisza Kál-mán-tér 13. Levelezőlapra jöveik. 565	Bérlőház, Nemzeti Színháznál, tizenöt lakással 650.000, Gellért-hegyen hat lakással 430.000, Farkasvölgyben villa, beköl-tőzhető, 2541 négyszögöl gyű-mölcsös telek kertben 190000 korona. Keresek megbízóim-nak Budán villákat, Pesten há-zakat, ingatlanforgalmi üzletek adásvétele, bellusi Baross, I. Enyedi-utca 12. Délután. 532	Kereset salura uri családhoz egy fiatal, intelligens kiasz-szonyt, aki az évszázadok főzetét és egyéb házimunkát elvál-lina. családtagnak tekintik. Cím a kiadóhivatalban. 5640
Kávécsarnok talatozóval, né-nek vezethető, aranybánya, el-adó. Bors-utca 8. ajtó 6. 539	Szépsegápolás	Két holdas telkem Obudán, Remetehegyen eladó. Straube, Fő-utca 34. 5630	Kézidő zongorák 6000 koronától feljebb. Sternberg hangszer-gyár, Rákóczi-ut. 60. 5277
Vagyos	Hafeltávolítás villanval, koz-metika szerek, szépsegápolás. „Julia” kozmetika, Vilmos ó-ásár-ut. 46. 5417	Betegeápolás	Hangszereket, gramofonokat lemezeket nagy választékban kaphat Maritz hangszerüzle-tében, József-körút 87. 5405
Elsőrendű aprított kemény tűzifa házhoz szállítva 180 ko-rona. Fabeszterző R.-T. Dohány-utca 22. I. 3. Telefon József 126—63. 489	Oktatás	Okleveles szülésznő hölgyek-nek ajánlkozik dr. Horváth Lászlóné, Bethlen-utca 3. II. em. főleposház. 5266	Hangszereket, gramofonokat lemezeket nagy választékban kaphat Maritz hangszerüzle-tében, József-körút 87. 5405
Barisnyafejlesztő újbarisnyát elsőrendű anyagból készít „Glück” barisnyakötő, Do-hány-utca 93. 1630	Gyorsírási- gépirási- nyelv-tanfolyamok. Belvárosi Szak-iskolában, Múzeum-körút 23. Fűtve. 5613	Férflak és nők betegségeit is-mertető könyvét 3 korona be-küldése ellenében (lehetséges is) bérmentve küldi dr. Kaj-dacsy József-körút 2. 5445	Hangszereket, gramofonokat lemezeket nagy választékban kaphat Maritz hangszerüzle-tében, József-körút 87. 5405
Könyvház, lúgkő, mosósóda, szappan, rézálfa ütkölő posta-csomagokban szállítja Pannor János Puskás 20. sz. Vasm. 5637	Vizsgákra legsikeresebben előkészít Fővárosi Előkészítő Tanintézet, Sándor-tér 3. Fűtve. 5426	Nagyobb vidéki városban üz-levezetői állást keres első-rangú orásmester. Cím Rotten-gold Antal, Üllő, Pest mellett. 5636	Hangszereket, gramofonokat lemezeket nagy választékban kaphat Maritz hangszerüzle-tében, József-körút 87. 5405
Pénzügyi	Dame Française cherche chambre en échange de leçons dans famille chrétienne élé-gante écrit: Franciso au journal. 564	Házvezetőnőket házikiasz-szonyokat ajánl a Házvezetőnők Otthona, Rákóczi-ut. 53. 5639	Zongorák, pianínók, elsőren-dűek minden áron vásárolha-tók. Csere, hangolás, javítás, szállítás. Kernács, Szerecsen-utca 23., operálva szemben. Telefon 56—70 515
Készpénz kölcsönt folyosítok aznap háziakra, földbirtokra, telkekre, örökségekre és ártá-nárookra. Bővebbet Fust Ró-bert, Mária-utca 22. 535	Zongoratanítás házeknél, Somogyi Nusi, F. ranc-körút 17. I. 15. 533	Általános munkát, átalakítást vállal Ordelt, Práter-utca 82. III. 39. 540	Zongora, alig használt Aser-féle eladó, Erzsébetfalva, Ker-tész-u. 51. 544